

Tokiais vyrais yra Balčinas Pranciškus, Vedakojis Jonas, Kiršanskas Pranciškus, Kriščiūnas V.

liukas Mykolas. Žinoma, buti atstovais pačioje dumeje jie netinka, bet visgi jie daugiau suprasdami, mokytų Šiauliuose ir Kaune parinkti atsakančius atstovus valstijos dumei.

Kriukų mokykla ligšiol našlauja, nebeturi mokytojų. Buvusį mokytoją rusą Krupičą, mažai lietuviškai tesuprantantį, Kauno liadies mokyklų direktoria ligaliko prašalino nuo vietos, ir kitojo vieton nepaskyrė. O žmonės snaudžia, nereikalauja, ir teip tiesias dienas po dienos. Kur kitų žmonės pareikalavo ir gavo jau lietuvių mokytojus, kurie mokina jų vaikus ne tik rusiškai, bet ir lietuviškai. Gėda tat kriukičiams, kad teip mažai tesirūpina savo vaikų apšvietimu!

Apie Kriukus labai siaučia influencos liga. Kurie tik toje ligoje gauna persaliti, tie jau retai išgyja: gauda plaučių ar smegenų uždegimą ir miršta.

V. Ž.

Iš Žagarės, Šiaulių pav.

Rudenio, Mančių sodžiaus Galkienė, besinesiodama, pametė pinigų ir suskundė savo vyrui, buk jų mergė Julijona Bačiulytė juos pavogus. Galkus, nusivėdęs Bačiulytę į jaus, surišo rankas ir emė mušti: pirma kumščia tvatijo ir kojomis spardė, paskiau, vadžias nusitvėręs, įsė melynai sukapojo ir išvarė iš namų. Dabar Bačiulytė padavė savo šeimininką Galkų į Žagarės valsčiaus teismą, kad nors alga lieptų užmokėti jai už išstarnautą laiką. Teismo dar nebuvo. Matysime, keno pusę ponai teisėjai laikys, ar ukininko, ar samdininko. Mano prasta, nemokytą galva rodo, kad netik alga reiktų prisidėti užmokėti, bet ir atlyginimą už sumušimą, už sveikatos atėmimą, už gydymąsi. Kitas ukininkas per daug turi palaidas rankas savo samdininkams.

N.G.

Iš Biržų, Panev. apskr.

Biržuose pardudomųjų už mokesčius karvių niekas neperka. Taigi valdžia griebsi dabar naujų priemonių. Neseniai vieną karvelį nuvarė sargybiniai į Pasvalį (28 verstai nuo Biržų); tenai nupirko ne žydą, bet musų žmogų už 20 rublų. Dabar mokesčių užveizda įsakė viršaičiui nuvaryti iš Radviliškio apygardos į Panevėžį ant 16 lapkričio jau visą karvių bandą.

Prieš išvarymą karvių į Panevėžį žmonės užmokėjo mokesčius, nors daugumai priešio pinigų mokesčiams pasiskolinti.

Mat valdžia nežino, ką ir kaip vargdieniai žmoneliai valgo, mokesčius gi kaip išplėsti, žino.

N.G.

Iš Ukmergės.

19 d. lapkričio Kauno artistai lėkėtojai draugijos „Daina“ lošė dvi komedijas: „Užburtas kunigaikštis“ ir „Viens iš musų turi vestę“. Lošama buvo arbatnamyje. Publikos buvo tiek, kad visiems vietos neįsteko ir prisiejo daugeliui atsakyti, nors apgarsinimai apie perstatymą pasirodė Ukmergėje tik lapkr. 17 d. Po kiekvienos komedijos dainavo vietinis choras, sutaisytas ir vedamas musų vargoninko p. Valiukonio. Kaip perstatymas teip ir dainavimas pasisekė labai gerai ir visiems patiko. Užburtas kunigaikštis, aktorius Čebatorius, su dideliu talentu atliko savo rolę. Kiti teipogi la-

bai gerai; mažumą nedrąsus pasirodė kunigaikštis Ermannas.

Antra komedija atlosta visai gerai. Tautiška giesmė „Lietuva, tėvynė mūsų“ buvo net 4 sykius atkartota. Dainuojant tą giesmę, visa publika stovėjo. Išlaidos įrengimui to vakaro gana didelės, bet jos užsimokėjo su kaupu.

Kasa, pasibaigus vakarui, buvo suimta policijos, pasiuriant ant kokio tai cirkuliaro. Mat policija ne tik rūpinasi apie labdarinę, bet ir apie visą pelną. Ar tik ji neims krestį žmonis ir ant gatvių, norėdama sužinoti, ar ne per daug kas turi pinigų? Tai yra, matyt, pildymas liuosybių spalių 17 d. manifesto. Ikiol to dar nėra buvę!

Iš Suvalkų gub.

Naumiestyje nuo šių metų pavasario susitvėrė skyrius lietuvių krikščionių draugijos „Žiburys“; priguli prie jos vietiniai kunigai, keletas miestelėnų, porą sulenkėjusių lietuvių inteligentų, o kiti visi ukininkai sodiečiai labiausiai pasiturintieji: iš viso apie 50 sanarių. Ligšiol skyrius dar nieko neįkūrė, išskiriant ką įtaisė mažą knygynėlį pas vietinį vargonininką; bet dabar, kaip matyt, jau nori pradėti darbuotis. Ir teip, nedėlio, 25 d. lapkričio, buvo susaukti sanariai ir klebonijai pasikalbėti, kaip ir ką pradėti veikti. Buvo kalbama apie rinkimą atstovų ir duma ir kokis geriausias išsirašyti laikraštis ukininkams. Nutarė: kad atstovus reikia butinai rinkti kunigas, o laikraštis visiems, o labiausiai ukininkams, esąs geriausias „Šaltinis“, nes jame daug esą rašoma apie ukį. Ant galo buvo kalbama apie įtaisyti pašalinės mokyklos vaikams. Išrinko iš savo tarpo tris sanarius, kuriems ir pavedė sujieškoti mokyklai butą ir tam reikalingus pinigus. Ką ten to mokykloj ketinama mokyti, nežinau, bet gi į busimą mokyklą išrinko jau iš savo tarpo ir mokytoją Tamosių Karvelį, buvusį ilgą laiką zakristijonu prie Naumiesčio bažnyčios. Kaip prieš žmogų, aš prieš T. Karvelį neturiu nieko pasakyti, bet kaip prieš mokytoją, tai neiškęsdamas, norėčiau pasakyti, kad T. Karvelis visai imasi ne už savo darbo: pats mokėdamas labai mažai rašyti, ar gali mokyti kitus? Nesuprantu jau, dėlko jį sanariai išrinko, nejaugi nebuvo ką išrinkti, kad ne iš savo tarpo, tai svetimų, žmonių vaikų yra; turbūt sanariai užmiršo lietuvių priežodį: aklaš, aklaš veda ir abu į duobę!

Matomai, sanariai mažai paiso draugija ir savo uždavinio ir priedermės nenori pažinti, prisirašė vien tik dėlto, kad nenorėjo atsakyti. Jau perėjo tie laikai, kada ten koks „dėdė“ su botagu mokino vaikus, dabar reikalingas specialistas, mokantis ir žinantis savo darbą, oia jau apšvietimo draugija steigia mokyklą, ką gi pasakys ant to svetimačiai?

Iš Senapilės, Suv. gub., Nors ir gana seniai Suvalkų gub. viešpatuoja karo męto stovis, bet ligšiol dar nebuvo teismo nusprendimų nužudyti ne vienas laisvės kovotojas. Teisybė, katorga keli jau yra apdovanoti. Jau dabar bus 3 mėnesiai, kaip apgarsinti karo lauko teismai, bet dar nebuvo ir nuo jų kruvinų aukų. — ligšiol tik dviejose vietose tebuvo surengtas karo lauko teismas

— Senapilėje teisė kelius užpuolikus ant žydo namo; pripažino, kad jie nepolitiskieji veikėjai ir jų bylą atidavė tardytojui; antras buvo Vilniaviskij — teisė užpuolikus ant ukininko gyvenimo, ir teismas pasibaigė tuom, kaip Senapilėje. Iš to matyt, kam tie karo lauko teismai yra paskirti: matyt, kad ponai teisėjai nori kovotojų už laisvę kraujo ir dabar veikiau sia ji gaus. Ligšiol apskričio karo teismas budavo Vilnių ir ten gabendavo nusikaltėlius; tas, matomai, valdžia nebetinka: vienintėlis įvairių rusų karo teismų tikslas — tai įbauginti likusius laisvės kovojančius, bet dabar laisvieji prie visoko yra pripratę; kita syk gal nevienam būtų plaukai ant galvos atsiestoje, skaitant apie žvėriškus musų laikų budelių darbus, bet dabar kiekvienas ramiai ir šaltai į tai žiūri. Daug žmonių matė, daug girdėjo! Ne naujiena dabar užėti laikraštį apie laisvės kovotojų suaudymą — niekas iš to nesistebi, gal ne vienas sušnibžda: „amžina atils“... „amžina garbė tau, karžygi“... Už tai ir valdžia sumanė dabar ant vietos parodyti karo teismą ir jo nusprendimą. Tam tikslui atvažiuos Senapilės Vilniaus karo apskričio teismas ir nagrinės kelias politiskias bylas. Žymesnės bylos šios:

1. Kasakaitis ir Juchnevičius — už Gudelių Gliuabio pašovimą.

2. Vladislavo Kolodzeiskio — už pasikėsinimą ant Senapilės sargybinio.

3. Lukošiaus Vitkaucko, Vinco Vebzdaucko ir Baltraus Pavadžio — už užmušimą ir suėdymą trijų brolių Delkų (Kalvarijos pav.).

Visiems reikalingi apginėjai.

Taigi, gal, teks ir senapiliečiams pamatyti kruviną reginį...

N.G.

Suvalkų mokyklų direktijos viršininkas 23 lapkričio atsiuntė p. Veroniką Milčinską prie apskričio (No. 10511). Jogeit jos prašymas įkurti ir užlaikyti Senapilėje prievatinę mokyklą negalys būti įvykintas. Kitų paaiškinimų nėra. Tai tau ir šviešybės vyriausybė!... Ji pripažįsta, kad mokyklų permaža, bet kas savo noru pažada įkurti ir užlaikyti mokyklą, tai gauda atsakymą — „negali“.

Kur jų protas tų tamsybės apatėlų? K. „L. U.“

Iš Kalvarijos kalejimo.

Čionai sėdi apie 90 politikos prasikaltėlių. Keletas yra užkaltų jau daugias per 10 mėnesių nesulaukdamie nę kokio apkaltinimo. 22 d. lapkričio parėjo paliepinas iš Varšavos teismo rumo paleistis Povylą Jasaitį, vaikina 19 metų. Garliavos parapiljos, paimta 30 d. sausio mėn. 1906 m. Kaltino jį už monopolio plėšimą ir užsustabymą mokymo Veiverių seminarijoje. Klausinėjo tardytojai apie 6 kartus ir antgalo pagalios reikėjo visai paleisti, nes nesurado kaltės. Taigi valdžios bernai bereikalo kankino tą vyrą per 9 mėnesius ir per 10 dienų. Puiki tvarka, nę ką sakyti!... Juozas Kačergis dar ilgai sėdi ir visgi nesulaukia apkaltinimo....

Per ilgus ginkus Kalvarijos kaliniai atsiukovojo nuo savo valdžios daug didesnę liuosybę, negu kituose kalejimuose. Kaliniai visą dieną esti ore visi neskiriami pagal kameras, kameros irgi nerakinamos, kaliniai liuosai pasvies kitą apailanko. Tik

nuo 12 iki 2 a. d. dieną neleidžia ant kiemo, nes tada vaikščioja tie, kurie po vieną kameros laikomi, į kameras nę vieno negirdėt tupdant; mušt niekas nemuša; valgis duodas du kartą per dieną ir vieną kartą karšto vandens.

Žinoma, be prisipirkimo iš šalies reiktų kalejimo valgiu apibūdinti gyvenimą; valgis išsilies už savo pinigų negimamas. Pirtis kas antra savaitė. Kalejimo koplyčioje ant mišų ir pamokslo — kas šventadienis gali nueiti. Teisybė, politikos prasikaltėliai koplyčioje nelabai eina. Kriminaliniai (vagis, užmušikai) ir kalejimo sargai didel piktinasi, kaip geri katalikai, kad politikos kaliniai neužlaiko pasnių (pėnyčioms mėsą valgo) ir kunigo koplyčioje laikomas apeigas nepervirs godoja. Vasarą ant kalejimo kiemo kazin kas išbėrė razančių. Sargai pranešė, jogei politikos prasikaltėliai tyčia tai padarė ir dagi barstydami, atvirai niekino „brostą“. Koplyčioje vėl kungui bepasakojant pamokslą apie Pangelės Šventiausios gėrybes, vienas politikos prasikaltėlis prie visų šypsojasis, kuomet kriminaliniai pamokslą žodžiais sugraudinti verkė verkė. Potam kunigas pamokslą kalejimo koplyčioje nebesakė. Sargai gi įkalbinėja kriminaliniams, kad besityčiojančius politikos prasikaltėlius iš tikėjimo apeigų mušte užmuštų. Jie ir nevaikščioja beveik į koplyčią.

Ant kiemo išėjus, tankiai esti pasikalbėjimai, pamokinimai ir prakalbos. Labiausiai prailavę šviečiasi toliaus, pareina keletas net ir svarbių knygų, kaip štai „Erfurto programa“. Kas nemoka skaityti ir rašyti, mokinasi to. Mokina Šepetys, Kačergis ir kiti. Su kareiviais, kurie sergia kalejimą, kaliniai gyvena gerai; kareiviai daugiasia susipratę.

Kasakaitis ir Taubmanas bandė pabėgti. Kasakaitis buvo jau išplauta geležinės akėčios lango, bet vieną štančą norėjo išlupti, ta piktelėjo ir... pabėgimas nepasisekė. Per kratą dar kitą kameroj pas Taubmaną rado vatinę mokyklą negalys būti įvykintas. Kitų paaiškinimų nėra. Tai tau ir šviešybės vyriausybė!... Ji pripažįsta, kad mokyklų permaža, bet kas savo noru pažada įkurti ir užlaikyti mokyklą, tai gauda atsakymą — „negali“.

30 d. spalio buvo prakalbos, esantiems kareiviams irgi buvo pasakyta prakalba. Vyriausybė kalejimo kalinių bijo, nes šitie mažiasiu daiktų neapsileidžia, kelia riksmą, dainas dainuoja....

Moterų pirmiaus nebuvo, dabar pradeda rasties, sėdi 4, o dar keletą atveža. K.

„L. U.“

Kalvarijos kalejimas vėl pilnas. Vasarą nedaug jame tebuvo likę. Lapkričio 9 d. buvo jamė 75 žmonės — politikų 45 (lietuvių — 19, žydų — 19, lenkų 4, rusų — 2 ir vienas totorius); administratyvių 30. Lapkričio 9 d. atvėrė iš Kybartų apie 25 žmonis! Gyvenimas kalejime gana liuosas: ant niekų laikė Rūliniai neleidžia, — daro „susirinkimus, mokina viens kitą skaityti ir rašyti, kartais esti ginčai tarp įvairių partijų žmonių ir tt. Materialiskias padėjimas yra blogas: dabar daugiasia sėdi beturčiai, — namiskiai pašelpo jiems negali duoti, o pašelpo išskurt kaliniai nedaug tegausa. Butinai reikalinga, kad visuo menė atkreiptų didesnę atidą kalinius; reikalingos knygos, reikalingi pinigai; pašalinti kalinius galima susti ir

Neseniai iš kalejimo liko paleisti: Jasaitis, atsėdėjęs kalejime 9 mėnesius ir Plečkaitis, paimtas laike streikų Mikalinės dvare.

„N. Gad.“

Iš Naumiesčio apskr.

Cicilikų teismai ir darbai Naumiesčio apskr. vis dar nesiliauja.

Idomu, kad „cicilikavimas“ čionai yra išsiplatinęs beveik vien tik pietinėje apskrčio dalyje; šiaurinėje-gi dalyje „cicilikų“ darbuimosi šmet beveik visai nebuvo girdėti. Pietinė apskrčio dalis, suliginus su šiaurine, truputį turtingesnė, dvarų čionai visai mažai, gyventojai labiau apsišvietę ir susipratę; šioje dalyje laikosi social-demokratų arba „tikrieji cicilikai, cicilistai“, kaip juos žmonės vadina; o šalia jų prisvo dar daugias paprastai vadina „cicilikų“, neretai susiorganizavusių net į tam tikras kuopas.

Vieni, t. y. „cicilikai“, yra tai paprasti plėšikai ir vagis; kiti-gi — tai nesubrendę socialistai. Šie paskutinieji, savaip supratę ir iškraipę socializmo mokslą, „naikina savastį“ ir, atimdami nuo turtingųjų žmonių pinigus, „dalinais darbo valsiams“, užtardami „nuskriaustuosius“, jie teista ir baudžia „skriaudikus“, visiška ji neįsklaugė; persekiodami įtariamus „šnipus“, jie baudžia pinigais, o net ir mirtin neretai visai nekaltus žmones; surinkę arba prievarta nulygę nuo žmonių pinigus, suvartoja juos ypatingai savo naudai. Aš pats žinau dalyvavusias žiemos revoliucijoje ypatas, kurios prisiplėšė pinigų iš vietinių monopolijų ir su tais pinigais išdumė Amerikon.

„Cicilikai“ noriai skaito ir stropiai platina socialistiskus raštus ir atsisaukimus ir paprastai priskiria save prie socialistų partijos.

Paprastai kalbama, kad „cicilikai“, tai esą revoliucijos sunys. Ypač revoliucijos priešai labai mėgsta teip tvirtinti, norėdami tokiu būdu sudiskredituoti visą revoliucijos judėjimą. Teisybė, revoliucija visur ir visados pagimdo daug negeistinių dalykų; bet nereikia užmiršti, kad revoliucija yra tai vienintelis pasekmingas budas kovojimo su biurokratizmu sanvale. Kad mes įgyjome kai kuriuos liuosybės trūpinus, tai turime būti dėkingi už tai vien tik buvusiai perreitus metus revoliucijai; nes pati valdžia be kovos nebutų davusi žmonėms jokių liuosybių. Teip didelių „cicilikų“ įsiveisimu Lietuvoje, valdžia, man regis, daug daugias kalta, negu revoliucija; kad valdžia nebutų išnaikinusi tautiskias milicijas, kurios buvo prisidėjusios pereiti žiemą kai kur organizuotis, „cicilikai“ nebutų teip labai įdrisę nelabus savo darbus vartyti, nes milicija būtų juos apmaldinusi ir sustabdziusi.

Žmonės mat tankiai žino „cicilikus“; net neretai kreipiasi prie jų su kai kuriais reikalais. Kaip kada, neteikę kantrybės ir neišmanydami kaip kitaip apsiginti nuo „cicilikų“ sauvales, išduoda juos valdžiai, arba dar ir patį padeda policijai juos išgauti, kaip tai atsitiko šią vasarą Tamosbūdžio valsčiuje. Toki atsitikimai seniaus buvo reti, nes „šnipų“ šaudymas ir gaudymas „brauningais“, kuriais „cicilikai“ apsiginklavo laike didžiojo judėjimo, teip įbaugino žmones, jogei jie nedrįso „cicilikus“ užkabinti ir valdžiai atkelti. Bet dabar žmonės pa-

sidarė drąsesni ir tankiai išduoda „cicilikus“ valdžiai.

Socialistų organizacijos turėtų pasirūpinti „cicilikus“ suvaldyti arba ir visiškai išnaikinti, nes jie, varydami vardan socialistų darbus, vien tik kompromituoja ir diskredituoja patį socializmą, akys žmonų. Nepakanka vieno paaiškinimo, kad tokis ir tokis darbas, tai darbas — socialisčių, o tik chuliganų — juodašimčių, nes tokis paaiškinimas toli ne visus pertikrina.

Šį rudenį Naumiesčio apskrityj buvę net keli idomus cicilikų darbai, kuriuos aš čionai trumpai aprašysiu.

12 d. spalio, anksti rytą, du vyrų su liarvomis ant veidų atėjo pas uk. Matijošaitį, Keturaujienos k., Lesnictvos valsčiaus ir, baugindami revolveriais, pareikalavo, kad jis atiduotų pirmutinės pačios (Matijošaitis dabar turi trečią pačią) įnešimą — 100 r., nes mat pasimirus pačiai, jos įnešimas turis būti sugrąžintas jos broliui Sadauckui, Gražiškių kaimo, Griškabudžio par. Matijošaitis aiškino, kad pirmutinės pačios vaikas pergyveno motiną ir todėl motinos turtas turėjo tekti vaikui; pasimirus-gi siam paskutiniams, tas turtas, pagal tiesą, perėjo į tėvo, t. y. jo paties rankas. Prie tam dar jis, sakėsi, seniai jau išleides visą pirmutinės pačios dalį, nes labai ilgai liginės sergančia pačia, o paskui daug išdavęs jos ir jos vaiko laidotuvėms. Ant galo pridūrė, kad visai pinigų neturįs ir, jei Sadauckui priguli koki nors pinigai, tai galys per teismą pajieškoti. „Cicilikai“ atkirto, kad dabartiniai valdžios teismai niekam netikę ir kad juodu geriaus teisią, ir prisakė jam į sanvaite parupinti visus pinigus, nes kitaip jo namas bus sunaikintas, o dabar „už žygį“ turis duoti nors keliolika rublių. Po ilgų derybų, Matijošaitis davė „cicilikam“ du rublių „už žygį“, dar pridėjo lašinių, surį ir duonos „ant kelio“ ir išleido iš savo namų.

Antra-kart, kaip buvo zadė, tuodu „cicilikų“ neatėjo pinigų atsiimti, gal dėlto, kad už neteisėną jų reikalavimą pasiskusta „tikriems cilistams“. Žmonės spėja, kad tuodu „cicilikų“ būvę užsisut nusigyvenusio pirmutinės Matijošaitio pačios brolio.

Sanvaite ankščiaus kazokai Dubiškių kaime, Šilgalių valsčiaus, suėmė tris to kaimo berniukus: J. Mockaitį, A. Usą ir J. Svelnį, kurie būvo pridirbę daug nuostolio to paties kaimo ukininkui Linu kaičiui (sudegino kelias sėklinių dobilų kupetas, išmin-džiojo rugius ir suteršė paklotus linus) ir dar pinigų nuo jo reikalavo. Liukaitis neiškentęs paskundė juos apskrčio viršininkui, kuris nusiuntė savo padėjėją su kazokais-prasikaltėlius sumiti. Spjintieji dar ikiol tebesėdį kalejime. Juos teis, kaip girdėti, paprastas teismas, nes apskrčio viršininkas jų įprastą ištvirkimą, išdykumą, o ne revoliucijos darbus. Žmonės kalba, kad sumitieji drauge su kai kuriais berniukais būvę sutvėrę tam tikrą „cicilikų“ kuopą; pavasarį jie net rinkę mokesčius nuo visų kaimo gyventojų neva socialistų partijos reikalams. Turėdavę teipgi jiems užsimokėti už „buliavimą“ visi vaikai, kurie norėjo įgyti tiesą vaikščioti be kilties „pas mergas“. Paprastai-gi jie susirinkdavę pas vieną butelinką ir tenai girtuokliaudavę už surinktus pinigus.

17 d. spalio pas Bakau žentą ukininką Šperauką, Tilvikų kaimo, Šilgalių valsčiaus, naktį atėjo keli „cicilikai“ (matyt, prajautę, kad jis tą dieną buvo parsivėjęs iš Naumiesčio 1000 r.) ir, priėję prie klties, kurioje miegojo Šperaukas su pačia, pradėjo belstis į duris, o paskui versti jas. Kol pati pri-sirengė atidaryti duris, Šperaukas patyka užlipę ant viršaus klties ir, išlindę per stogą, nubėgo Jundilų kaimą pas ukininką Kalvaitį, pas kurį tą vakarą buvo susirinkimas, prašyti pagalbos. Atbėgo keli vyrai, bet, bijo-damiesi atginkluotų „cicilikų“ tiesiog užpluti, pakėlė už klties riksmą; išsigandę „cicilikai“, nieko nemėgę, pabėgo, palikdami vienas kepurę, kitas kurpes, o trečias išsinešdamas Šperauko skrandinę (kailinius). Nors „cicilikai“ turėjo liavas ant veidų, bet paliktieji daiktai išdavė juos. Išsiaiškino, kad tai buvo du sunu Švelnio, kuris Oskinėje turi alinę, ir trečias jų draugas Kunaitis. Visi jie buvo sumiti ir pasodinti kalejiman; bet po kelių dienų juos paleido. Kalba, buk Šperaukas pas tyrinėtoją kalbėję teip, kad tik išstelsintų juos.

6 d. lapkričio keli „cicilikai“ atėjo naktį pas uk. Klimaitį, Verpikų kaimo, Griškabudžio vals. ir pašovė jį; kulką įlindo į dešinės rankos rodyklį pirštą. Tai jau buvo trečias „cicilikų“ apsilankymas pas Klimaitį. — Pirmą kartą jie buvo atėję 17 rugs.; tada jie atėmė nuo Klimaitio 50 r. ir dar gerai jam išdirbo kailį. Kalba, kad Klimaitis būvęs teip nubaustas už arklių valdžios teismai niekam netikę ir kad juodu geriaus teisią, ir prisakė jam į sanvaite parupinti visus pinigus, nes kitaip jo namas bus sunaikintas, o dabar „už žygį“ turis duoti nors keliolika rublių. Po ilgų derybų, Matijošaitis davė „cicilikam“ du rublių „už žygį“, dar pridėjo lašinių, surį ir duonos „ant kelio“ ir išleido iš savo namų.

Antra-kart, kaip buvo zadė, tuodu „cicilikų“ neatėjo pinigų atsiimti, gal dėlto, kad už neteisėną jų reikalavimą pasiskusta „tikriems cilistams“. Žmonės spėja, kad tuodu „cicilikų“ būvę užsisut nusigyvenusio pirmutinės Matijošaitio pačios brolio.

Sanvaite ankščiaus kazokai Dubiškių kaime, Šilgalių valsčiaus, suėmė tris to kaimo berniukus: J. Mockaitį, A. Usą ir J. Svelnį, kurie būvo pridirbę daug nuostolio to paties kaimo ukininkui Linu kaičiui (sudegino kelias sėklinių dobilų kupetas, išmin-džiojo rugius ir suteršė paklotus linus) ir dar pinigų nuo jo reikalavo. Liukaitis neiškentęs paskundė juos apskrčio viršininkui, kuris nusiuntė savo padėjėją su kazokais-prasikaltėlius sumiti. Spjintieji dar ikiol tebesėdį kalejime. Juos teis, kaip girdėti, paprastas teismas, nes apskrčio viršininkas jų įprastą ištvirkimą, išdykumą, o ne revoliucijos darbus. Žmonės kalba, kad sumitieji drauge su kai kuriais berniukais būvę sutvėrę tam tikrą „cicilikų“ kuopą; pavasarį jie net rinkę mokesčius nuo visų kaimo gyventojų neva socialistų partijos reikalams. Turėdavę teipgi jiems užsimokėti už „buliavimą“ visi vaikai, kurie norėjo įgyti tiesą vaikščioti be kilties „pas mergas“. Paprastai-gi jie susirinkdavę pas vieną butelinką ir tenai girtuokliaudavę už surinktus pinigus.

17 d. spalio pas Bakau žentą ukininką Šperauką, Tilvikų kaimo, Šilgalių valsčiaus, naktį atėjo keli „cicilikai“ (matyt, prajautę, kad jis tą dieną buvo parsivėjęs iš Naumiesčio 1000 r.) ir, priėję prie klties, kurioje miegojo Šperaukas su pačia, pradėjo belstis į duris, o paskui versti jas. Kol pati pri-sirengė atidaryti duris, Šperaukas patyka užlipę ant viršaus klties ir, išlindę per stogą, nubėgo Jundilų kaimą pas ukininką Kalvaitį, pas kurį tą vakarą buvo susirinkimas, prašyti pagalbos. Atbėgo keli vyrai, bet, bijo-damiesi atginkluotų „cicilikų“ tiesiog užpluti, pakėlė už klties riksmą; išsigandę „cicilikai“, nieko nemėgę, pabėgo, palikdami vienas kepurę, kitas kurpes, o trečias išsinešdamas Šperauko skrandinę (kailinius). Nors „cicilikai“ turėjo liavas ant veidų, bet paliktieji daiktai išdavė juos. Išsiaiškino, kad tai buvo du sunu Švelnio, kuris Oskinėje turi alinę, ir trečias jų draugas Kunaitis. Visi jie buvo sumiti ir pasodinti kalejiman; bet po kelių dienų juos paleido. Kalba, buk Šperaukas pas tyrinėtoją kalbėję teip, kad tik išstelsintų juos.

6 d. lapkričio keli „cicilikai“ atėjo naktį pas uk. Klimaitį, Verpikų kaimo, Griškabudžio vals. ir pašovė jį; kulką įlindo į dešinės rankos rodyklį pirštą. Tai jau buvo trečias „cicilikų“ apsilankymas pas Klimaitį. — Pirmą kartą jie buvo atėję 17 rugs.; tada jie atėmė nuo Klimaitio 50 r. ir dar gerai jam išdirbo kailį. Kalba, kad Klimaitis būvęs teip nubaustas už arklių valdžios teismai niekam netikę ir kad juodu geriaus teisią, ir prisakė jam į sanvaite parupinti visus pinigus, nes kitaip jo namas bus sunaikintas, o dabar „už žygį“ turis duoti nors keliolika rublių. Po ilgų derybų, Matijošaitis davė „cicilikam“ du rublių „už žygį“, dar pridėjo lašinių, surį ir duonos „ant kelio“ ir išleido iš savo namų.

Antra-kart, kaip buvo zadė, tuodu „cicilikų“ neatėjo pinigų atsiimti, gal dėlto, kad už neteisėną jų reikalavimą pasiskusta „tikriems cilistams“. Žmonės spėja, kad tuodu „cicilikų“ būvę užsisut nusigyvenusio pirmutinės Matijošaitio pačios brolio.

Sanvaite ankščiaus kazokai Dubiškių kaime, Šilgalių valsčiaus, suėmė tris to kaimo berniukus: J. Mockaitį, A. Usą ir J. Svelnį, kurie būvo pridirbę daug nuostolio to paties kaimo ukininkui Linu kaičiui (sudegino kelias sėklinių dobilų kupetas, išmin-džiojo rugius ir suteršė paklotus linus) ir dar pinigų nuo jo reikalavo. Liukaitis neiškentęs paskundė juos apskrčio viršininkui, kuris nusiuntė savo padėjėją su kazokais-prasikaltėlius sumiti. Spjintieji dar ikiol tebesėdį kalejime. Juos teis, kaip girdėti, paprastas teismas, nes apskrčio viršininkas jų įprastą ištvirkimą, išdykumą, o ne revoliucijos darbus. Žmonės kalba, kad sumitieji drauge su kai kuriais berniukais būvę sutvėrę tam tikrą „cicilikų“ kuopą; pavasarį jie net rinkę mokesčius nuo visų kaimo gyventojų neva socialistų partijos reikalams. Turėdavę teipgi jiems užsimokėti už „buliavimą“ visi vaikai, kurie norėjo įgyti tiesą vaikščioti be kilties „pas mergas“. Paprastai-gi jie susirinkdavę pas vieną butelinką ir tenai girtuokliaudavę už surinktus pinigus.

17 d. spalio pas Bakau žentą ukininką Šperauką, Tilvikų kaimo, Šilgalių valsčiaus, naktį atėjo keli „cicilikai“ (matyt, prajautę, kad jis tą dieną buvo parsivėjęs iš Naumiesčio 1000 r.) ir, priėję prie klties, kurioje miegojo Šperaukas su pačia, pradėjo belstis į duris, o paskui versti jas. Kol pati pri-sirengė atidaryti duris, Šperaukas patyka užlipę ant viršaus klties ir, išlindę per stogą, nubėgo Jundilų kaimą pas ukininką Kalvaitį, pas kurį tą vakarą buvo susirinkimas, prašyti pagalbos. Atbėgo keli vyrai, bet, bijo-damiesi atginkluotų „cicilikų“ tiesiog užpluti, pakėlė už klties riksmą; išsigandę „cicilikai“, nieko nemėgę, pabėgo, palikdami vienas kepurę, kitas kurpes, o trečias išsinešdamas Šperauko skrandinę (kailinius). Nors „cicilikai“ turėjo liavas ant veidų, bet paliktieji daiktai išdavė juos. Išsiaiškino, kad tai buvo du sunu Švelnio, kuris Oskinėje turi alinę, ir trečias jų draugas Kunaitis. Visi jie buvo sumiti ir pasodinti kalejiman; bet po kelių dienų juos paleido. Kalba, buk Šperaukas pas tyrinėtoją kalbėję teip, kad tik išstelsintų juos.

6 d. lapkričio keli „cicilikai“ atėjo naktį pas uk. Klimaitį, Verpikų kaimo, Griškabudžio vals. ir pašovė jį; kulką įlindo į dešinės rankos rodyklį pirštą. Tai jau buvo trečias „cicilikų“ apsilankymas pas Klimaitį. — Pirmą kartą jie buvo atėję 17 rugs.; tada jie atėmė nuo Klimaitio 50 r. ir dar gerai jam išdirbo kailį. Kalba, kad Klimaitis būvęs teip nubaustas už arklių valdžios teismai niekam netikę ir kad juodu geriaus teisią, ir prisakė jam į sanvaite parupinti visus pinigus, nes kitaip jo namas bus sunaikintas, o dabar „už žygį“ turis duoti nors keliolika rublių. Po ilgų derybų, Matijošaitis davė „cicilikam“ du rublių „už žygį“, dar pridėjo lašinių, surį ir duonos „ant kelio“ ir išleido iš savo namų.

Antra-kart, kaip buvo zadė, tuodu „cicilikų“ neatėjo pinigų atsiimti, gal dėlto, kad už neteisėną jų reikalavimą pasiskusta „tikriems cilistams“. Žmonės spėja, kad tuodu „cicilikų“ būvę užsisut nusigyvenusio pirmutinės Matijošaitio pačios brolio.

Sanvaite ankščiaus kazokai Dubiškių kaime, Šilgalių valsčiaus, suėmė tris to kaimo berniukus: J. Mockaitį, A. Usą ir J. Svelnį, kurie būvo pridirbę daug nuostolio to paties kaimo ukininkui Linu kaičiui (sudegino kelias sėklinių dobilų kupetas, išmin-džiojo rugius ir suteršė paklotus linus) ir dar pinigų nuo

Iš R. Keturvalakių, užpuolė ant ukininko Garkauskio, taip pat iš Keturvalakių, ir pareikalavo nuo jo 50 r. Vienas iš judėjų, išsirasę revoliuterį, antras gi mente (lopeta) krito Garkauskiui galvon, norėdams užmušti, bet nepasisekė, taigi tik primušė, galvą prakirto. Išgirdęs riksmą Garkauskio sunus, atbėgo su gera lazda ir kirviu. Užpuolikai tuojais išbėgo. Gėda, didelė gėda tokiems bepročiams, kurie, kaip žvėrys puola svetimam turto, turėdami savo turį: B-is turi 12 šimtų pas brolių sudėjęs, K-skis 6 maršus lauko su trobomis. Pranešu tikrą teisybę. J. V. „L.U.“

Iš Saločiu.

Neseniai nuomininkas, J. Jankauskis, keturiomis revolverio kulkomis apšaudė Pakamacių dvare ukininką S. Kele, iš kurio turėjo nuomonę paėmęs jo ukę. Bet toki atsitikimai policijai nerūpi: ji dairosi ko kito, jiesko neistiekimų žmonių. Prištovas pašaukė Kele ir dar kitą žmogų, kuris matė, kaip Jankauskis šaudė Kele, bet klausinėjo jų visai ko kito. Jis kalba, kad jam prirodą (kas-nesako), kad juodu pernai plėšusiu monopolij ir uždavė valsčius, kuris visai nebuvo uždarytas. Daugiau prištovas kaltina juodu, kad kurstą žmones prieš valdžią. Tai mat kas mus? policijai terūpi!

Iš Ramygalos.

Čia yra dainininkų ir artistų — amatorių būrelis, susidaręs vien iš valstiečių. Chorą veda vietinis vargonininkas, artistus gi — dvarininkas Z. Švoickis. Jau pernai vasarą pasirodė tas būrelis savo darbais: tuomet buvo pavadinta: „Velnias spastuose“. Šiais metais irgi buvo spalį 29 d. įrengtas vakaras: artistai parodė „Ameriką prityje“ ir „Neatmezgamas mazgas“. Vaidinimas, apskritai sakant, pasisekė puikiai. Sodiečiams ypač patiko „Neatmezgamas mazgas“. Dainos taip pat nusisekė. Visi labai gėrėjęsi dainomis: „Tai gražios dienos“ ir „Kur namas mūsų“. Gaila tik, kad nepatogi diena buvo: šv. Mykolo atlydai. Per tuos atlydus apielinkęs ukininkai paprasta daro namie pokylius ir sueikviečia svečių. Dėl tos priežasties daugumas negalėjo būti ramygaliečių vakare. Taigi būrelis turėjo šiek tiek savo prikišti. Reikia dar pridurti, jogei G. Lendbergis, kuris čia prieš vakarą buvo atvažiavęs, nemažą savo patarimais padėjo artistų būreliui ir chorui. Pagaliaus jis pasirūpino, įgauti iš valdžios leidimą. Už tai vietiniai artistai sako jam ačiū! Lapkričio 26 d. vėl rengiamas Ramygaloje vakaras, ketinama vaidinti: „Nesipriešink“, „Netruko“ ir „Dėdė atvažiavo“. Tikimės, kad ir šį kartą „Vilniaus kanklės“ mums padės. Baltras Laukinis. „L.U.“

Iš Lelių.

Mūsų miestelis visai nedidelis. Yra monopolis, alinė, valstiečių daktaras, dvi žydų sankrovėlių. Mokytojas rusas pernai metais per sukilimą buvo pasirašęs, kad daugiau nebeimokysiąs vaikų, bet išuomėnė nurimus, vėl apsidraudė. Žmonės tamsūs, laikraščių neskaity. Yra keletas bajorėlių, bet ir tie lenkiškus raštus skaito. Spalį 13 d. buvo seniūnijos (storastijos) susirinkimas, laštininkas perskaitė žemėvaldžių viršininko raštą, kuriame amanyta panaikinti javų

magazinas, tariant parduoti javai ir išrinktieji pinigai padėti bankui. Prireikęs javų duonai ar sėklai, pirkties tais pinigais. Visi vienu balsu atsiskėmė nuo to sumanymo, nes dabar reiktų pigiai parduoti, paskui gi, užėjus blogiems metams ir nebelikus atsargos, brangiai turėtume pirkties javus. Lelietis. „L.U.“

Iš Baltstogės.

Baltstogėje karės metas duoda save jausti. Dėlei administracijos persekiojimų, atsišaukimų ir rinkikus demon tiesiog negalima spausdinti pas save. Baltstogėje, ir prisieina dirbti Varšavoje.

Policijos darbai Lietuvoje.

Lietuvoj valdžios tarnai pradėjo žmonėms nebeužsitiškėti. Prasidėjo visoki persekiojimai ir kratos, ginklų jieskiojimai. Anstoliai su sargybiniais, dienomis ir naktimis, laksto po kaimus ginklų, revolverių jieskoti. Mat valdžios tarnai po Lietuvą žukliaudami, prityrė, kad ukininkai į rudenį visuomet daugiau ginklų sugriebia, ypatingai revolverių (kumpių). Mat beveik kožnas varguolis stengias užsiauginti, kad ir mažutį paršelių, o rudenį jį papjauti.

Žmonės sako: „vyresnybė važinėja po kaimus, daro kratas, jiesko „revolverių“, bet ištikro ji ne revolverių jiesko, tie revolveriai tai yra mūsų paršelių kumpiai...“ Merkurius.

Iš partijų ir sąjungų gyvenimo.

L. S. D. P. Kauno organizacijos susijungimas su S. D. P. L. Pereltą savaitę visose Kauno L. S. D. P. organizacijose įstaigos buvo apsvaistinės susijungimo klausimas su S. D. P. L. organizacija. Antgalo, buvo sušaukta vietinė L. S. D. P. konferencija, per kurią buvo nutarta tuojais jungtis su S. D. P. L. Pasiremiant ant to nutarimo, 12 lapkričio buvo pirmas bendras susirinkimas abiejų vietinių komitetų ir per tą susirinkimą buvo priimti tokie nutarimai:

1. Vietiniai abiejų partijų komitetai jungiasi į vieną komitetą, į kurį įeina po lygiai iš abiejų pusų atstovų (po 4 žmones); jie renka pasakui iš savo tarpo ekzekutyvą (pildomąjį komitetą) iš 5 žmonių ir jiems paveda viso partijos darbo vadovavimą.
2. Naujasis jungtinis komitetas vadinsis „Jungtinis Kauno L. S. D. P. ir S. D. P. L. Komitetas“.
3. Svarbesniuose arba komišiuose ypatinguose atsitikimuose ekzekutyva sušaukia visą komitetą.
4. Ekzekutyva visuose atsitikimuose veikia Jungtinio Komiteto vardu.
5. Ekzekutyva turi tuojais rūpintis sujungti visas abiejų organizacijų įstaigas į vieną vietą, sujungti kasas ir technikos darbą.
6. Dėlei įvykusio tokio didelio atsitikimo — organizacijų susijungimo išleisti atsišaukimą ir jame išaiškinti tą atsitikimą. „N.G.“

Iš Rygos.

Lifzemės gubernijos dvarponiai apreiškė, kad jie nori parduoti per sodiečių banką 120 tukstančių žemės dešimtinių, kurių kaina siekia 16 milijonų rublių. Iš Daleno telegrafuoja korrespondentas į „Birz. Vied.“, kad dragunai suėmė žemėvaldžių iš Ekkau, mušusius karčiamose žmones ir atiminėjusius iš jų pinigų.

Rygoj, neseniai pas vieną baudžiančiųjų būrį viršininką atėjo jaunas vaikinys, kaimyniška dvasia tarnaujantis Latvi, 19 metų amžiaus. Jis pranešė, kad atėjo prisipažinti Zimmermano užmušime ir nori išduoti dalyvavusius užmušime draugus. Tyrinėjant, jis išpažino, kaip buvo užmuštas Z. ir išdavė savo draugą. Pasirodė, kad išduotas jo draugas sėdi Rygos kalėjime už politiška agitaciją.

Paskiaus, betirinėjant toliaus ir pagal daugelio liudytojų liudyjimo, pasirodė, kad jiedu abu Zimmermano užmušime visai nedalyvavo.

Vaikinas tačiau ligisold dar tebetvirtina, kad Zimmermano užmušęs jis drauge su anuo, išduotu, politišku kalinio.

Jam išaiškino, kad jam prisipažinus, karės lauko teismas turi nubauti jį mirtin, tačiau jis nesiliauja tvirtinti, kad jis užmušęs Z. ir jokios atsakomybės nesibijęs.

Tuo tarpu visi prirodymai liudyja, kad jis neteisingai apkalba aną politikos kalinį ir save.

Ligkol jis laikomas po priežiūra.

Kaip tas užsibaigs, dar nežinia. „V.Z.“

IŠ AMERIKOS.

Nenori negrų gyvasties asekuruoti.

New Yorko Metropolitan gyvasties apsaugojimo draugystė, kadangi terp negrų mirčių nuosimtis daug didesnis negu terp baltparvių, prišakė agentams ne imti daugiau negrų asekuravimo.

Turtingos kompanijos nenori mokesčių mokėti.

New Yorko turtingos kompanijos įsiskolino jau miestui ir nenori skolų mokėti: Sugar Refining Co. kalta miestui už vandenį \$700,000, New York Traction Co. kalta jau miestui 23 milijonus doliarų ir jų nenori mokėti.

Liepia šaudyti užkabinėjančius moteris.

Alton, Ill. Čianykštis policijos viršininkas Maxwell prisakė policistams šaudyti į vyrus užkabinėjančius moteris ant gatvių. Tas pavadijimas, be abejonės, ir daugeliui moterų ne patiks.

Caruso pirkė 530 akrų žemės.

Pagarsėjęs dėl suareštavimo New Yorko, garsus itališkos operos giesmininkas Caruso, pirkė Putnam pavietį, New Yorko stete, 530 akrų žemės už \$10,000; šitą plotą jis nori prirengti vien medžionei.

Pranašauja ekonomišką nupuolimą.

New, York. Prezidentas Illinois Central geležinkelio Styvesant Fish pranašauja finansišką nupuolimą visų civilizotų kraštų, kas turės pagimdyti naujus ekonomiškus pamatus visų civilizotų kraštų surėdymui. Dabar dar Anglija ne atsigriebė nuo karės su burais. Pasekmes karės japonų ir masekolių tik dabar pradeda jausti civilizoti kraštai. Pinigai visur brangesni, todėl ir visoki gyvenimo reikalai.

Degantis laivas.

Halifax N. S. Atkako čia plaukiantis iš Galvestono į Angliją angliškas garlaivys „Kairntor“. Užsidėję jo gabenama medvilnė, kurios ant jurių negalima buvo užgesinti.

Ateiviai.

New, York. Pprieituose metuose atkako iš sveturių New Yorko portą 119843 žmones, kuriame tai skaitliu je buvo 105593 ateiviai. Daugiausiai ateivių atkako Hamburgo garlaiviais, nes 158589 ypatos, Bremos garlaiviais atkako 188740 ypatų.

Persekioja japonišką laikraštį.

San Francisco, Cal. Keli jauni japonai uždejo čia laikraštį p. a. „Revolucija“, kuris pirmu numeriu suerzino amerikonus, kadangi jame pranašaujama kruvina revoliucija Amerikoje. Išikišo jau ir valdžią. Ateivių užveidza prisikabino prie laikraščio išleistojo ir reikalauja išvijimo iš Amerikos. Taigi šitam atsitikime „laisvės krašto“ valdžios elgiai visai teip kaip caro valdžios Maskolijoje.

Explozijos.

Pittsburg, Pa. Dirbtuvės Schoen Pressed Steel Car Co. Mc Kees Rocks'e eksplozijos 3 darbininkai likosi ant vietos užmušti, o du pavojingai, gal mirtinai sužeisti.

Nelaimės ant geležinkelio.

Topeka, Kans. Ant Chicago Rock Island geležinkelio, netoli Alta Vista, susimušė du trukai, prie to 30 ypatų, daugiausiai meksikonų, likosi užmušti, o tiek jau tapo sužeistų, terp kurių yra ir mirtinai sužeisti.

Washington, D. C. Netoli Terra Cotta nupuolė nuo kelio pylimo geležinkelio traukis. Prie to suviršum 50 ypatų likosi užmuštų arba sunkiai sužeistų.

Leavingston, Mont. Ant Northern Pacific geležinkelio, netoli nuo čia, susimušė du trukai. Prie to du geležinkelio tarnai likosi užmušti.

Gaisrai.

New York. Sudėgė čia didelės Cowperwaithe & Sūnų mebelių krautuvės. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant \$750,000.

Pittsburg, Pa. Cohesburge, anglų kastynėse užgimė gaisras. Gaisras ikišiol ne užgesintas.

New York. Ant W. 58st. siautė čia gaisras, kuris išnaikino keletą beturėjų apgyventų namų. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant \$250,000. Prie to apdegė gana sunkiai keliolikas ypatų. Sudėgė ir 50 arklų.

London, Ky. Išdegė čia viena miesto dalis terp 6 ir 7 st. Nuostolai gaisro padaryti dideli, nors dar neapruokoti galutinai.

IŠ DARBO LAUKO.

Denver, Col. Angliškasis pietinio Colorado kastynių ant 10% likosi pakeltos algos. Dirba čia su viršum 6000 darbininkų.

Calumet, Mich. Sustrailkavo čia darbininkai Massachusets Consolidated Mining Co. vario kastynių ir kastyne atėjo uždaryti. Darbininkai reikalauja didesnių algų.

Ranton, N. Mex. St. Louis, Rocky Mountain & Pacific Coal Co. pagarsino, jog pakelia ant 16% algas darbininkų dirbančių jos kastynėse. Minėta kompanija turi savo kastynes Naujame Meksike.

Monongahda, Pa. Pasibaigė čia streikai akmenu skaldytojų. Abidvi pusės susitalkė.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

Iš Chicago, Ill.

Perskaitęs „Kovo“ ir „Lietuvoj“ apgarsinimą apie terptautiską koncertą, rengiamą 4 kp. L. S. P. A., pasistengiam ir aš jį atliksiu; eidamas, misliju: Na, na ką ten tie „cicilistai“ pasakys, nes visi ant jų iš visų pusių teip balsiai plūsta, vadindami: masonais, žvangalijonais, cimbrikais, o paskutiniame laike pavadinti demokratų net juodašimčiais; vien dėl žingeldumo čia pažiūrėti to terptautisko koncerto. Atėjau į salę 3.30 po pietų Naujų metų dienų. Man atėjus, žmonių jau buvo pusėtinai ir vis ejo ir ejo daugiau, pirmaisiai pamačiau didelę raudoną vėliavą su parašu: „šalin carizmas, laigvyvoja laisvė!“ buvo ir daugiau mažesnių raudonų vėliavų. Dvi moterys ar merginos segiojo raudonus ženklelius visiems prie krutinių už 5 c. Jų komitetas, su didesniais ženklais ant krutinių, dabojo tvarką salėj ir rodė vietassvečiams, taigi ir man nurodė kėdę, ant kurios radau programą lietuviškoj ir angliškoj kalboj. Praėjus pusvalandžiui, salė jau buvo pilna.

Dar pirmą kartą man pasitalkė tiek žmonių matyti ant koncertų, nes buvo apie 700. Pamislįjau sau, tai melagiai, kurie šmeizlia socialistus: jeigu ne prijaustų socialistams, tai ir ant jų rengiamų koncertų neatsilankytų. Gryšį vėl prie koncerto. Pagal programą: 1. įžanga organizatoriaus. Išejo ant scenos vyras jau pagyvenęs ir aiškiu pilnu energijos balsu paaiškino tikslą to koncerto. Žmonės sėdėjo ramiai ir atidžiai klausė žodžių kalbėtojo. Ant galo jis pasakė, kad muzika užgrajis „Marselietę“, darbininkų maršą ir praše, kad publika laike to maršo atsištotų. Ir tuojau ėmė griežti tą sujudinantį kiekvieną susipratusių darbininkų maršą. Visi sustojo ir matyt buvo ant nekurių veidų, kad prijaudžia tiems mūsų karžgiams, kovojantiems po caro jungul, kurie dainuodami tą dainą, guldo savo galvas už laisvę žmonių. Nors gana esu kantrus, bet pamatęs tokią trijūfą, nė nepajutau, kaip didelė ašara nusiroto per veidą; suspaudžiau delną ir giliai atsidusau... Žinojau, kad budamas teip toli, negaliu padėti kovoti tiems laisvės karžgiams ir mano lupos ištare žodžius: „garbė kritusiems už laisvę!“

Organizatoriaus paaiškino, kad dėl nežinomų priežasčių nepribuvo visi kvieisti kalbėtojai, taigi ir programo negalima bus, pagal paduotus numerius, laikytis. Sekantis kalbėjo K. Gugis. Potam buvo muzika, dainos latviškos, vokiškos ir lietuviškos kvartetas; deklamacijos ir monologas. Viskas gerai nusisekė. Publika užsilaikė puikiai. Buvo aiškina apie revoliuciją ir reikalą paaugauti po kiek centų reikala revoliucijos. Perėjus per salę, surinkta \$17.80, kuriuos paskyrė L. S. D. P. Kiek bus pelno nuo koncerto, gal dažinojės, vėliau apie tai pranešiu.

Mačiau apgarsinimą, jog rengiamas balius 38 kp. S. L. A. Zingaidu bus, ar jie rinks aukas revoliucijai? Giriasi, jog prirengia dirvą socializmui; kaip bus, ateitis parodys... Butų labai gerai, jeigu ant socialistiškų balių arba koncertų teip žmonės atsilankytų, kaip ant pereito. Matyt žmonės jau supranta, nors ir

šmeizlia socialistus, bet jau pamatė, kad tie, kurie šmeizlia, yra rėksniai, o socialistai žmonės trokstanti laisvės ir gerovės žmonijai ir jau atėjo tas laikas, kad nieks nebesustabdytų to judėjimo. Svečias.

Prelekeija II „Aušros“ Draugystės.

Nors jau buvo garsinta laikraštį „Lietuvoj“ apie „Aušros“ prelekeijas, bet dar atkartosi. Šitą prelekeiją skaitys p. J. Šernas, „Lietuvos“ redaktorius, žinomas jau senai lietuviškai visuomenei. Taigi nepraleiskite šios progos, nes daug galėsit pasimokyti.

Aiškinama bus apie „Geografiją“. Norėdami arčiau susipažinti su geografija, dabar turite progą. Atminkite, kad tokia progą gal greit pasitaikys.

Prelekeija atsisbus kitą salę, nes savininkas senosios salės, dėl tų priežasčių, negalėjo mums duoti. Šitą prelekeiją bus nedėlio, 13 Sausio 1907 m. žinomų visiems salėj, Freiheit Turner Hall, 3417-3421 So. Halsted st. Prasidės 3.30 po pietų. Įkanga 10 c. ypatai.

Širdingai kviečiame visus. A. Žimontas sek. kp.

Iš Mahanoy City, Pa.

Vietinė S. L. A. 31 kuopa parengė čia, 26 d. gruodžio, pirmutinį balių su deklamacijomis. Žmonių susirinko daugiaus negu buvo tikėta.

Balius nusisekė, ypatingai deklamacijos labai užgandino klausytojus. Deklamavo 4 mažos mergaitės: Mary Budrevičiūtė, Magdė Panoniūtė, Ona Šabrinskiūtė ir Katrė Ramauskiūtė. 31 kuopa S. L. A. žymiai pradėjo augti, kas reiškia, kad mahanojiečiai iš ilgo miego pradeda busti. Čia susitvėrė teatrališkoji kuopa ir gerai laikosi, tik gaila, kad didesnė dalis mūsų jaunomėnės sėdi rankas nuleidę.

Užsimink apie aukas, tai išgirsi atsakymą, kad jų darbininkai Lietuvoje negauna (mat jie mano, kad pinigai lieka revoliucijos vadovų kišeniuose), o yra ir tokių, kurie akiai garbina carą. Jei-gu tie netikinti skaitytų laikraščius, tai matyt, kiek aukų plaukia į Lietuvą jos išliuosavimui, tąsyk suprastų, kad aukos neuva niekeno kišenių.

Darbai eina pusėtinai; dirba visas dienas, tik kaip kur karų, kastynėse, permazai gauna. Tautietis.

Iš South Boston, Mas.

30 gruodžio, lietuvių salę, pn. 166 Broadway, buvo parengtos Lietuvos Dukterų Dr-stės prakalbos. Klausytojų susirinko net keletas šimtų iš miesto ir aplinkinių miestelių, kaip tai: iš Cambridgeport, Brighton, net iš Lynno. Buvo nemažai ir moterių.

Pirmsėdė Lietuvos Dukterų Draugystės atidarė susirinkimą, aiškino draugystės, kuri priguli prie Susivienijimo, mierių; kalbino moteris ir merginas prigulėti prie organizacijų. Dekavojo Kaunui ir Paltanavičiai, kurie mokė moteris vest draugystės reikalus. Perstatė kalbėtoją V. Kauną iš Brocktono, Mas. Kalbėtojas aiškino reikalingumą organizacijų ne tik vyrams, bet ir moterims. Ona Aviečiūtė gražiai ant smuko du kartu su pritarimu piano. Kalbėjo dar Latvinskas, J. Zubas, Nevecka ir J. Adomavičia. Paskutinis, terp kitko, pranešė susirinkusiems, jog Ona

Aviečiūtė, ant kertės E. ir W. 4 str. Bostone, turi vakarinę mokyklą angliškos kalbos. P. S. Tocilauskutė gražiojo solo ant smuko ir ant piano ir deklamavo kelias eiles. Bažnytinis choras, po vadovystę Karbaucko, padainavo: „Lietuva tėvyne“, „Teip miela man yr tėvyne“ ir „Birutė“. M. Rimkinutė deklamavo Vaičaičio eiles. Žvingilienė savo kalboj ragino visus skaityti naudingas knygeles ir laikraščius. Priminė ir apie vargus kovojančių už tėvynės laisvę; meldė susirinkusių paaugaut nors po kelis centus. Sudėta 30 dol. Skiriame juos pusiau: podo-miems kalėjimuose kalinams ir L. S. D. P. revoliucionieriams. Pasiūta 15 dol. kankinių šelpimo komiteto kasieriui Pankščiui ir tiek jau C. R. Š. K. kasieriui Dudai. Visiems dalyvavusiems susirinkime ištariame širdingą ačiū.

Ona Baronaičiūtė.

Iš New Haven, Conn.

9 gruodžio, dr-stė Šv. Fr. n. ciskaus laikė paskutinį šių metų susirinkimą. Pabaligus draugystės reikalus, vienas draugas užklausė kolektoriaus, ar daug surinko pinigų revoliucijos naudai (draugystė turėjo išrinktą kolektorių rinkimui aukų)? kolektorius atsakė, jog tik \$1.50 surinko ir daugiaus sunku gauti. Draugas Jonas Šepečavičia nurodė, jog nesunku surinkti daugiau aukų, jog tik tinginiam, esą, sunku. Mazai mums rūpi revoliucija ir laisvė tėvynės; savo pasiūlymams žudome įtekam, užtai ir aukų negalima gauti. Susipratę neatsisako nuo aukų, tik čikių, susipratusių nedaug turime... — Kalboje aiškino, kad galima būtų tas šventas darbas veikti kiekvienoje progijoje. Kolektorių aukų atidavė \$1.50. Kada P. Naidelis užpiko mišias už mirusius, užprašė ir P. Šepečavičia. Po dievmaldystei, parėjus į stubą, vienas iš atėjusių užmanė pasimelst už mirusius kovoję už laisvę. Susirinkę meldėsi ir sumetė po kelis centus. Pinigus skiriame L. S. D. P., ir siunčiame „Lietuvos“ redakcijon \$5.10 (vardai kitur. Rd.).

F. Silbelus.

Iš Roseland, Ill.

Čionai Kalėdų dieną atsi-buvo susirinkimas pas Kulėšių. Anastazija Kulėšienė užmanė paaugauti revoliucijos reikalams, ar kitaip sakant, pagelbėti mūsų vargin-giems broliams, kovojantiems už tėvynės laisvę. Sudėta \$4.50.

Antrą Kalėdų dieną vėl buvo susirinkimas pas P. Marsuną ant varduvių su-naus Stepono. Ir čion sudėta \$2.30. Ir dar pas M. G. Valaską \$1.25. Iš viso \$8.05. Prisijūniam „Lietuvos“ redakcijon ir meldžiam perduot S. D. P.

Blėka.

Redakcijos atsakymai.

MYLINČIAM DORĄ. Apie minėtą prakalbą buvo jau aprašyta atskiroj korespondencijoje. Antrintį tą patį negalima. Kiti motyvai atsakyme nesvarbūs, todėl ir raštelio talpinti negalima.

Peterburge suėmė suviršum šimtą žymesnių darbininkų ir revoliucionierių vadovų. Išdavė juos policijai vienas revoliucionierius, arba gal koks prie jų pristojęs rando agentas. Terp suareštutu yra 25 kareiviai. Sumintas ir kunigaikštis Sulkowski, turtingas lenkas.

REIKALAI

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje.

Atsaka No. 19 Centr. K. S. L. A. likosi išsiuntinėta visoms kuopoms ir pavieniams nariams 28 d. gruodžio 1906 m. Katros kuopos dar nebuvo gavusios, meldžiui man pranešti.

Kaip žinote, Kraušaičio gramatikos lietuviškos kalbos, S. L. A. XXI seimas nutarė atspaudyti antrą laidą su pridėjimu sintaksio. Bet, žinoma, pirma reikia susizinti su autorium ir gauti rankraštį sintaksio. Parašiau pas autorių laiško 25 d. rugsėjo 1906 m. į Vilnių, kur tuomet laike gyveno autorius, bet dėl nežinomų priežasčių dar atsakymo negavau; iš laiško patėmyta, kad jis persikėlė į Šiaulius, bet laiškas siųstas registruotas; jei-gu nebūtų pasiekęs adresantą, būtų žygnė jau sugrąžinus.

P. A. J. Vištalius prisuntė man 12 d. gruodžio 1906 m. rankraštį „Mokymėlis Skaitymėlis, arba trumpi straipsneliai gramatikos mūsų kalbos“. Pavizdis imtas iš didelės gramatikos prancūzų, išspanų, išspaniškai parašytos Petro N. Chartran.

Rankrašties smulkas rašto 5x8 cpl. 145 pusių; tiek pat gali būti atspaudus. Tautietis Vištalius aukauja veikalelį atsilgyndamas S. L. A. Apie literatūrai svarbą minėto rankraščio reikėtų paduoti literatams nuspręsti, bet kad S. L. A. tokio kom. neturi, tai kam duoti? Butų geistina, kad iki XXII seimui galėtų-me žinoti vertę rankraščio.

Susiv. L. A. Centr. Sekr. M. J. Damijonaitis.

Mažas feljetonas.

KITAŽEMIO LAISKAS IŠ RUSIJOS.

X

Miela Felicia!

Ak ta duma, duma! Nesu-prantu, kokiems velniam ji reikalinga! Kol nebuvo du-mos, ar negeriau buvo gy-venti? Ministeriai ką norėjo, tą darė, niekas nuo jų jokių atsakymų nereikalaudavo, niekas neįsivaišavo jų išva-dinti skriaudikas, Rusijos žudytojas, vagimis.... Da-bar koki ten muzikai Aliadi-nai, Anikina, visa gerkle rė-čia:

— Jei, girdi, pasilikis ta pa-ti valdžia, tie ministeriai, ku-rie dienos viduryje apvagia žmonis, už kelių metų visos Rusijos valstiečiai ir darbi-ninkai badu išmirs! Nerei-kia mums tokios valdžios! Ša-lin ministeriai! šalin žandarų gaujos!

Panašūs šauksmai parodo, kad beveik visi dumos atsto-vai surugę, blogai išauklėti muzikai.

Tepasiklausia tie maisti-ninkai tikrųjų rusų žmonių — juodašimčių, žandarų, po-licistų — ar reikalinga Rusi-jai duma.

— Ne, ne! — sušuks jie vi-si vienu balsu. — Nereikia mums dumos! Męs mylime carą ir ministerius, męs jiems kojas iš meilės galime bučiuo-ti!

O, šie protingi žmonės! Atstovai, susirinkę, šaukia, buk jiems reikia revoliucijo-niškos liuosybės, sodiečių žemės, darbininkamsaštunių valandų darbo dienos ir dar velnias žino kol

Jie, mat, ministerius mo-kyti. Vienas ministeris ge-riau išmano už visus tuos rėk-snius, kas reikia. Caras, juodašimčiai, žandari, kazo-kai, kalėjimai, katorga — šie būtinai reikalingi! Be jų

pavaldiniai pasileistų, ištvirk-tų, nebesakytų, kad Myko-liuką pats Dievas ant sosto pasodino, patėpė aquavitae ir prisakė valdyti Rusiją, ko-jai primynus.

Na, jei kartais sodiečiai ar darbininkai užsikrečia liga — vadinama badas — kuo kalta valdžia, nors maistini-nkai šaukia, kad tai kaltės ministerių ir valdininkų, ku-rie buk atlupa iš sodiečio paskutinį skatiką, parduoda jo kumelę, tas sodietis netu-ris kuo išdirbti žemės, tur, mirti badu.

Kokia čia bėda, kad miršta muzikai, jų tiek daug yra. Teisybė valdžiai, nuo to gal-vos neskauda. Gerai ir da-ro, kad dėl tokių niekų nesu-sikremta. Žandaras, juodašimtis numiršta — tuomet yra ko gailėtis!

Nereikalinga duma! Rasi-jos ir nebutų, bet ta prakeik-ta Europa paskutiniu laiku ėmė labai skersakianti. Ži-noma, ją būtų galima storai apšpiauti ir tiek to, bet kar-tais prireikia, tu žinai ko prireikia... prireikia... tu žinai, be ko negalima gyven-ti... prireikia vieno, kito rublio pasiskolinti.... Kur bėgsi? Į vakarinę Europą, o ten, pasipute, iš didžio sako: — A, pas jus tvarkos jo-kios nėra, negalime skolinti, bijome....

— Kaip nėra tvarkos? Pas-mus duma yra! Duokite, męs jums už rublį atiduosime du. Duma yra!

Kad ne duma, velniai žino ar gautum iš sudilusių skatikų. Duma.... Jidauz nesma-gumų pridaro valdžiai, na, bet ir valdžia jai skoloje ne-pasilieka, atsakandiai užsimo-ka. Laikę pirmosios dumos vienam atstovui gerai kaulus aplaužė.

Papasakosiu, kaip atsitiko. Peterburge, sodne vaikšči-nėjo žmones. Policistai, no-rėdami pasimokyti, kaip ge-rai vartoti ginklus, nagaikas, kumščias, padarė medžioklę runt vaikštinėjančių: kam au-sį nuskėlė, kam akis išbadė, kam rankas išsuko, žodžiu, pasirodė, kad policija ne veltui duoną valgo!

Vienas atstovas, praidea-mas pro sodna, apsisotjo ir žiopso. Prišoko prie jo poli-cistas ir užsimojo nagaika. — Tu neturi tiesos manęs mušti! — sušuko maistinin-kas.

— Mat, koks ponas! Ko-dėl prieš manę kepurės ne-nusiimi, rankos man nebu-čiuoj? Aš visiems turiu tiesą dantis išrinkti!

— Aš dumos atstovas.

— O ko tu čia stovi? Ar nemanai mingo padaryti?

— Tėmyju, kaip jus žmo-nes kankinate.

— A, tu teip kalbi, tu, vadinasi maistininkas, polici-ją niekini, pas tave galvoje blogos mintys, šia tau!

Gerai apkulė, apkulė poną atstovą, paskui už apikaklės ir į šaltąją.

Teip ir reikia!

Po to buvo dumoje riks-mas, trūkšmas pakilo! Beveik visi atstovai užpuolė ant mi-nisterių.

— Kokia, girdi, tiesą tu-rėjo jūsų galvažudžiai mušti atstovą. Atstovo ypata nepa-liečiama!

— Męs ne tik galime muš-ti, bet ir visus užmušti!

— Ak, teip! — sušuko vie-nas atstovas — Aliadin, iš-traukęs revolvėrį iš kišenius ir kašiodamas ministeriams po nosia. — Pabandykite prie-mų nors pirštą pridėti, jus visi nuo tos vietos gyvi nenu-eisite!

Ką tokiame nemazgotbur-niui turėjo ministeriai atsa-kyti, nusispiovė ir pratarė:

— Palauk, męs tik jus iš-čia išgainsime, tuomet su-tavim kitaip pasikalbėsime. Tau jau kartuvės statomos.

Gaila, kad Aliadin, skver-nus pasibrukęs, išbėgo užry-bin, seniai jau kabaliotų!

Dabar vėl prasideda rinki-mai į antrąją dumą. Valdžia išsiuntinėjo po visą Rusiją savo ištikimus žmones, kad agituo-tų už žandarus, juodašimčius, policistus, popus, kunigus.... Jei pasisektų sutaisyti dumą iš žandarų, policistų, popų ir kunigų — valdžia savo agentams priza-dėjo duosniai duoti degtinės. Šie dabar dirba sargiai. Aš neseniai kalbėjau su ministe-riais, ką jie mano daryti, jei dumon vėl pakliūtų revoliu-cionieriai.

Šit ką išgirdau:

— Anoji duma išsilaikė du mėnesių, šitoji, jei išs-irėkanti ir reikalauji revoliu-cijos, teišsilaikys dvi dieni. Kiekvienam atstovui išaug-što pastatysimė kartuves. Prie kiekvieno dumos sūna-rio is vienos pusės pastatysi-me policistų su dikta kumščia, is antros — žandarus su nagai-ki. Ir kaip tik kuris sušuks: — Šalin ministeriai! Te-gyvuoją revoliucija!

Policistas tuojau kumščia užkū gerkle, o žandaras na-gaika pasakys, kad teip rėkti negražu.

O jei atstovai, ant kelių suklaupę, pasakys:

— Rusijai nieko, o nieko nereikia ir netruksta, visi pavaldiniai labai užganėdi-ni ministeriais, žandara, ka-žokais, juodašimčiais, kaleji-mais, katorga, Sibiru, visi didžiuojasi ir gėrisi tais po-nais. Atneškite mums lovas is dumos rumus, męs miego norime!

Ministeriai lieps atnešt lo-vas, paglostys atstovus, su-guldys ir šie galės miegoti.

Kaip reikės pasirašyti po-paskola, policistai prizadys visus duminkus, šie pasira-sys ir vėl bučia....

Tokia ponų ministerių nuo-monė apie busimąją dumą. Protinga nuomonė!

Ir parlamentas bus, ir at-stovai, ir senieji ministe-riai ir Mykoliukas, žodžiu viskas, kaip reikia! Tuomet ir Europa nebadys pirštais.

Lik sveika, mieliausia!

Tavo grafas Kuku.

Atsaka 6 C.R.S.K.

Nuo 30 d. spalio iki 30 d. lakričio ant rankų C.R.S.K. įplaukė iš viso \$503.30, kurie likosi pačių aukautojų sekan-čiai paskirstyti:

L.S.D.P.
Iš Springfield, Ill. per V. Černiaucką.....\$24.01
„ So. Boston, Mass. 43 k. S.L.A. per F. Mizger \$50.00
„ Cambridgeport, Mass., per A. Babilių.....\$6.02
„ So. Boston, Mass., per P. Buzevicių.....\$10.00
„ Lawrence, Mass., per P. Čirg.....\$6.25
„ Hudson, Mass., per Al. Šebeių.....\$5.50
Viso L.S.D.P. 101.78

L.D.P.
Iš Lawrence, Mass., per kun. A. Jusaitį \$220.58*)
„ So. Boston, Mass., per F. Mizer 43 k. S.L.A. \$50.00
„ So. Boston, Mass., šv. Petro liet. parap. \$105.25
Kankintiniams.
Iš So. Boston, Mass., 43k. S.L.A. per F. Mizger.....\$15.00

Viso L.D.P. \$375.83
) Iš tos sumos \$220.58 reikia išmesti \$50.00 aukos K. M. Pezo ir \$25.00 Lietuvių Bridgewater parap. šv. Roko, Brook-tone, Mass. Kun. M. Peza.

Nepaskirti.

Iš Lawrence, Mass., per M. Kondraitį.....\$6.25
„ Cambridgeport, Mass., per S. Umaną.....\$4.50
Viso \$10.75

Pagal atsaką 5, pas Cen-trališką kasierių buvo nepa-skirtų aukų \$268.58, dabar lieka \$279.33.

Termometras aukų ant tau-tiškų reikalų vėl pašoko. Ma-lonu ir tą žiūrėti ir tuomi su-laisvę mylinčiais broliais — lietuviams amerikiečiais pa-sidalinti. Neapsistokite, drau-gai, varyt tą darbą ir toliaus su tokia energija ir pasiŕven-timu. Šie laikai labai svar-būs Lietuvoje ir męs su au-komis turėtume dabar labiau-siai pasiskubinti. Visiems ži-nomi rinkimai antron dumon, ir musų broliai dalyvaus tuo-se rinkimuose. Męs turim stengties juos sušelpiti, pa-galbėti jiems išrinkti gerus žmones tautos atstovai į du-mą. Juodašimčiai Lietuvoj darbuojasi labai smarkiai, o valdžia šelpia ir jiems pade-da, prie to prisideda ir tam-sumas musų brolių ir todėl sunku prieš juos atstovėti; reikia agitacijos, raštų, aiš-kinimų, idant minios męs brolių netaptų įtrauktos į jų žabangas; tokiai agitacijai reikia pinigų, kadangi dir-bantieji broliai jų neturi. Likimas musų tautos ir musų pačių ateityje guli ant svar-styklų ir vienas svarstyklių nukrypimas į negeistiną pusę reiškia vėl vergiją per metų eiles. Jei bus aprinkti į dumą atstovai geri vyrai, pažįstanti tautos reikalus ir velijanti jai laisvę, galės daug gero nuveikti svarstydami reika-lus Maskolijos, o po draug ir Lietuvos; bet jei taptų išrink-ti pasidavėliai, išgamos, ko-gi tada męs gero galėtume tikėtis nuo tos dumos, jeigu joje neturėtume žmogaus ap-gynimui musų reikalų? Dėl-to, draugai, sukrusime vėl, padėkim bent aukoms savo broliams Lietuvoj, lai jie pa-darys Lietuvai laisvą, išliuo-voja iš visų ją varžančių rė-tėžių ir atidarys duris į tėvy-nę tiems, kurie besidarbuo-dami jos labui, turėjo ją ap-leisti, lai nebus mums gėda sugrįžti į tą mums teip bran-gų kraštą! Bet jei męs nepri-sidėsime nors pinigais prie atgavimo savo ir tautos tiesų, kaip-gi męs galėsime drįsti su-grįžti į tėvynę! Dėito Lietu-viai amerikiečiai! sukruskit ir remkit ir patį aukankit kuonodaugiausiai ant tėvynės aukuro. Jūs lietuviškos drau-gystės ir klubai, kurie turite šimtus bankuose pralobini-mui turčių, teipgi neatsilikit užpakalyje, nes gėda būtų jums puošties tautiskais var-dais ir sunkti gyvus is lietu-viškos visuomenės, o nieko neaukauti jos labui! Tuk-stančiai gerai pasilaikančių vertelgų daro gražų gyvenimą is lietuvių, bet kiek jie au-kauja tautos labui? Teip gerai kaip ir njeko. Apšiož- rėkit lietuviški biznieriai, kad nepatiktų jusuranka keršto už jus bejauslumą; susipratę žmonės pradės boykotuoti, pabudimas bei susipratimas jusų gali būti jau po laikui. Dėlto, kas nori būti lietuviu ar jų draugu, be jokio išsi-kalbinėjimo turi aukauti tau-tos reikalams, kitaip jis nėra musų broliu, toks vertas išstumim^o is musų tarpo. Sukruskim, amerikiečiai lietuviai, griebkimės darbo.

C.R.S. Komitetas:

Kun. M. Peza — prezid.
T. A. Dudas — kasier.
J. Šernas — sus. sekr.
F. J. Bagočius — fin. sekr.

Apsireiškimai atmosferoj arba Meteorologija.

Pagal Prof. Wojeikova.

Apart to dar ne visada galima laukti giedros net kylant barometrai, net tasyk jei-gu jis stovį augščiau negu išpuola vidutini-škai.

Pietinėj Maskolijoj vasaros laikę lytus buvo tankiausiai prie vidutinio barometro augšči, prie 756—762 milim., prie dar žemesnio parodymo buvo paprastai vien smar-kesni vėjai. Silpni ciklonai, kurių viduryj oro spaudimas ne-žemesnis už 756 milim. at-gabena smarkiausius lytus, o jeigu viduryj spaudimas mažesnis, tai tose vietose nebūva lytaus, arba jis būva labai retai, lyja tik ciklono kraštuose.

Smarkiausios andros pietinėj Maskolijoj būva prie spaudimo tik truputį didesnio už vidutinį; prie tokio spaudimo kartais būva ir ledai.

Kitaip būva su ilgai besitraukiančiais raugais, taigi kelias dienas puolančiu lytu prie gana šalto oro, koki vasaros laike būva gana tankiai Latvijoje ir Lietuvoj. Toki ly-tų puola tik prie žemo barometro rodymo.

Bet ir augštas barometro parodymas ir jo klimas nevisada atgabena giedrą. Ypač vasaros laike gana tankiai pasitaiko smarkūs lytus persikeitus vakariniams vėjams į šiaur-vakarinius, nors barometras kyla ir toki ly-tų kartais traukiasi per kelias dienas. Tas būva tasyk, jeigu viduryj ciklono yra į rytus ir laikosi per kelias dienas vienoje vietoje.

Andros būva paprastai į pietrytus nuo ciklono vidurio. Andrų galima laukti: po karščių dienų prie rytinių ir pietrytinių vė-jų, puolant barometrai, kada vėjas pasi-liauja, oras troškus, o pradeda rinktiesi debesys.

Paprastai galima patėmyti du debesų sluogsnius: viršuje baltus grumulinus, o apačioj nedidelius tamsiai pilvus debesis, tos debesų eilės paprastai traukia į priešin-gas puses. Apatiniai debesys didinasi ir ne-turi aiškių rubežių.

Kartais, ypač rytmečiais, ir prie tokių apsireiškimų nebūva andros, apatiniai de-be-sys išpalengvo išsisklaido, susijungia su vir-šutiniais.

Bet jeigu aplinkybės atako besidary-mui andros, saulę uždengia debesys ir jeigu tasyk būva nors mažas barometro nupuoli-mas, nors ant 1 milimetro — andra būva. Puola lytus, būva perkunijos, oras greitai atšala. Abudu debesų sluogsniai sueina į kruvą.

Tokios andros yra vietinėms, jos tveria-si tame pat apskrityj, tankiausiai būva šil-tose dienose po pietų ir traukiasi ne ilgai, greitai pereina; kartais pasiantrina kelias dienas paeilini.

Didesnės andros perbėga didelius plo-lus, gana tankiai jos būva ir naktims. Pirm-jų iškiliom dangus būva balzgas, barome-tras palengva puola, paskui pietvakaruose arba vakaruose pasirodo tamsiai pilvas de-be-sis, kuris išpalengvo užima visą horizontą, ir jam pasirodžius ant zenito — būva jau andra. Kartais dvi ar trys andros eina vie-na po kitai ir lytingas oras traukiasi per ke-lias dienas.

Ledai yra tai smarkiausias andros apsi-reiškinys ir išpranašauti jų atėjimą iki šiol nepasisekė. Pirm užėjimo ledų ant dangaus pasirodo šviesai palsi, beveik balti debesys — terp tamsių kitų. Bet ir tasyk negalima dar žinoti, ar toj vietoj puls ledai, kadangi jie eina paprastai labai siauros juostoms. Patėmyta, jog ledai puola ant susikeitimo dviejų debesų sluogsnių, traukiančių po tiesia kertija prie vieno kito.

Jau seniai patėmyta, kad girios, ypač spygliinės saugoja nuo ledų laukus gulinčius ir rytus arba į šiaurytus nuo girių, ypač jei-gu tos girios auga ant kalvų. Tas gal pa-eina nuo išsiliudavimo elektrikos per medžių spyglių galus.

Kartais galima patėmyti atėjimą lytaus is pasidauginimo drėgnumo ore, bet toki spė-jimai neįstikimi, kadangi tankiausiai, ypač prieš audrą, oras sausas ir jis įgauna drė-gnumą jau susitvėrus debesims, taigi tada, kada besiantinimą andros jau ir be to galima patėmyti.

Geriau jau besiantinimą andros pirm laiko galima patėmyti ant debesų. Po giedrų dienų, ypač šaltesnėse metų dalyse is pradžių ant dangaus pasirodo plunksniniai debesys.

Bet pasirodymas plunksnių debesų nevisada yra ženklus persikeitimo oro; jau tikresniu lytaus ženklų yra pasidauginimas debesų, pabalimas saulės ir mėnulio, mažė-snė žvaigždžių šviesa prie horizonto.

Spėti apie besiantinimą lytaus galima ir is užsilaikymo augmenų ir gyvūnų: patėmy-ta, jog prieš lytų bitės nelekia toli nuo avi-lio, skruzdėlės nedirba, žemiai sliekai is o-lų lenda laukan, kregždės lakioja pažemėms ir tt.. Bet ant jų ženklų galima apsirikti: mat gyvūnai jaučia persikeitimus oro drė-gnumo ir elektrikos, bet gana tankiai prie tokių persikeitimų nebūva nė audrų, nė ly-taus. Umai iškiliusi andra tankiai užklum-pa ir jausniausius gyvūnus, paveikslan bites toli nuo avilio. Spėjimui apie besiantinimą lytaus vartoją kaip kur spectrokopas, per kurinos, besiantinant lyti, galima ant dan-gaus patėmyti dvi tamsi linij.

Šiaurini ir vidurinėj Maskolijoj, tame

ir Lietuvoj apie orus galima šiek tiek spėti is vėjų ir oro spaudimo visam laikui nuo ge-gužio mėnesio iki rugsejo.

Prie šiaurinių vėjų ir giedro dangaus, kylant barometrai — galima laukti giedro oro su šaltoms naktims, pavasaryj ir ruden-jy prie tokių vėjų galima laukti šalų.

Prie šiaurytinių arba rytinių vėjų ir kylant barometrai — galima laukti ilgiau besitraukiančių šaltų lytų.

Prie šiaurinių arba rytinių vėjų ir pastovaus barometro — galima laukti giedros.

Prie šiaurytinių arba rytinių vėjų, puolant barometrai, jeigu ant dangaus yra grumuliniai debesys — galima teipgi laukti giedros.

Prie šiaurytinių ir rytinių vėjų, puo-lant barometrai, jeigu ant dangaus pasirodo palsos dulkės — galima laukti lytaus.

Prie rytinių vėjų, puolant barometrai, jeigu oras šiltas, galima laukti lytaus su perkunijoms.

Prie pietrytinių vėjų ir pastovaus baro-metro rodymo — galima laukti giedro ir šalto oro.

Prie pietrytinių vėjų, puolant baromet-rui — galima laukti lytaus.

Viduriniuose, ypač gi rytiniuose, Ma-skolijos kraštuose tasyk tankiausiai būva sausi vėjai, o paskui užstoja lytus.

Prie pietinių vėjų ir pastovaus, arba ky-lančio barometro — galima laukti giedros, bet ne ilgai laikui.

Prie pietinių vėjų, puolant barometrai — galima laukti lytaus, tankiai su per-kunijoms.

Prie pietvakarinių vėjų ir žemo baro-metro, bet jam kylant, jeigu lyja — galima ir toliau laukti lytaus, pasikreipimo vėjo į vakarus; tasyk gana tankiai lytus traukiasi kelias dienas.

Jeigu prie pietvakarinio vėjo baromet-ras greitai pradeda kilti, kas būva pavasa-ryj ir ruden-jy, — galima laukti giedro ir sauso oro, persikeitimo vėjo į šiaurvakarinį net iki šiaurytinio ir naktinių šalų.

Prie pietvakarinių vėjų, puolant baro-metrai — galima laukti ilgai besitraukian-čio lytaus. Tas pats būva ir pučiant vaka-riniams vėjams.

Prie šiaurvakarinių vėjų, kylant baro-metrai ir nepastovaus oro — galima laukti trumpų, bet smarkių, lytų, paskui giedros ir atšalimo oro.

Prie šiaurvakarinių vėjų ir mažų persi-keitimų barometro — galima laukti ir toliau lytaus.

Žiemos laike persikeitimai oro atsibūva greičiau ir žymiau ir temperatūra neturi to-kios svarbos kaip vasaros laike.

Pasirodymas plunksnių debesų turi tokią prasmę žiemos kaip ir vasaros laike. Ciklonai žiemos laike pereina greičiau, re-čiau stovi ant vietos negu vasaros laike, to-dėl jiems praėjus prie šiaurvakarinių vėjų, nebūva nė ilgų lytų, nė sniego puolimų.

Prie didesnių lytų arba sniego puolimo, perėjus ciklonui prie pietinių arba pietva-karinių vėjų, vėjas paprastai greitai persi-keičia į šiaurvakarinį ir šiaurini ir tempera-tūra puola. Jeigu gi dangus prasišvalsto, vėjas pereina į šiaurvakarinį ir šiaurini, tem-peratūra mažai persikeičia — tai tas yra zen-klus besiantinimo kito ciklono, o drauge su juom šilto oro su lytym arba sniegu.

Apart situ apsireiškimų yra dar kitoki, ant kurių remiasi spėjanti apie ateinančio laiko orą. Daugelis is tokių patėmyimų turi svarbą, nes jie paremti ant datyrimų ir ilgų tėjimų, bet toli ne visi toki žmonių patėmytimai turi tikrą vertę. Paminėsim čia tik svarbesnius.

Prasišvaistymas dangaus, išsisklaidymas debesų rytmečij, saulės užtekėjus — yra ženklų gražas ir sauso oro.

Raudonas dangus rytuose užtekant sau-lėi, bet greitai išnykstantis, yra ženklų tu-rinčio užėti lytaus.

Jeigu saulė besileidžiant nėra debesų ir saulė šviečia gelsva šviesa — galima lau-ki gražaus oro; jeigu gi saulės parva, besilei-džiant, raudona — galima laukti lytaus.

Šviesiai raudonos parvos besileidžiant saulė yra ženklų giedros ir sauso oro.

Geltonos parvos besileidžiant saulė yra ženklų turinčio ateiti vėjo, o šviesiai gelto-nos parvos — yra ženklų lytaus.

Jeigu saulė leidžiasi į debesis ir dangus rytuose raudonas — galima laukti lytaus.

Langvi debesėliai pralenkianti tirstus debesis — reiškia besiantinantį vėją arba lytų.

Besididėjimas mažų debesų — yra žen-klų turinčio užėti lytaus, o besimazinimas — yra ženklų giedro ir gražaus oro.

Juo dangaus parva tamsesnė, juo oras sausesnis. Pasidauginimas drėgnumo virš-tiniuose oro sluogsniuose perkeičia dangaus parvą, jis tasyk balzgas; tasyk reikia laukti lytaus.

Žmonės dar savo spėjimus remia ir an-oro praėjusių laikų, paveikslan: laukia to-kio jau oro per Velykas, koks buvo per Bie-vieščius; liepos mėnesij laukia tokio oro koks buvo sausyje. Tuli is tokių spėjimų visai klaidingi, kiti gi dar neįstirti ir api-jų teisingumą negalima nieko spręsti.

Svarbiu yra ukininkams, ypač pavasa-ry ir ruden-jy, įspėti ar naktij šalnos nebus. Paprastai, apsaugojimui nuo naktinių šalų lepenių augmenų, žemdirbiai ant dirvos su-kuria kruvas šiaudų, mėšlo ir kitokių išdu-gans patėmyti dvi tamsi linij.

(Pabaiga bus).

ORISSON SVETT-MARDEN Gyvenimo Mokykla.

Lietuvių kalbon išvertė K. Žegota.

SKYRIUS II.

Jaunuomenė sunkiose aplinkybėse.

Numeryje: „Busiu piktu, kaip tiesa; neuolankiu, kaip teisybė. Tai ne vien grumojimas. Neišsitaris dvipusiškai; nesiteisinsiu; nenusilenksiu nė ant plauko, bet manęs klausysite.“ Kas tai jauno vyro narsumas, turinčio visą svietą priešais save.

Robertas Hayne iš pietų Carolinos rašė Otis'ui, Bostono prezidentui, kad nežinia kas atsitūso jam „Išliuosuotojo“ numerį ir prašė jo patirti leidėjo vardą. Otis atsakė, kad rado beturtį jaunikaitį spausdinantį „tą be jokios pakraipos laikraštį“ tamsioje uoloje, su vienu pagalbininku, juodu vaikėsu ir keletą „visokių varšų“ ypatų, neturinčių jokios įtakos.

Bet tas beturtis jaunas vyras, kuris valgė, nakvojo ir spausdė „tamsioje uoloje“ privertė pasaulį užsimastyti ant to reikalo, apie kurį nieks lig to laiko nemastė ir dėl to reikėjo jį sutrūkdinti. Draugija „Sargyba“ pietų Carolinoje paaukavo 1,500 dolerių dovanos už sulaikymą ir teisman atidavimą kiekvieną „Išliuosuotoją“ platintoją. Gubernatoria vieno ar dviejų valsių pažadėjo užmokėti už leidėjo galvą. Georgijos valdžia apgarsino 5,000 dolerių už jo suėmimą ir teisman atidavimą.

Vaikinas sukėlė visą tautą. Dvyliką „fanatikų“ susirinko vieną audringą naktį afrikaniškos bažnyčios urve Bostone ir uždėjo naują anglišką ir antivergišką draugystę. Kova darėsi vis sunkesnė. Chandalio Prudentia leido keletą juodųjų mergaičių į savo mokyklą Connecticut'e, kurią aprūpdavo turtingieji iš Boston'o ir New York'o. Prekėjai atsakė jai ką nors parduoti, o gatvių minia grumėsi vidurnaktį sugrįžiantį mokyklą, o mokytoją užmušiant. Harrison'ą ir jo pusininkus persekiojo visur. Vienas kunigas Illinois'e, vadinantysis Lavery, tapo minios užmestas dėl to, kad gynė jų tiesas, o „Senamė Amerikos laisvės lėpysė“ turty, Massachusetts'o valdžia ir inteligentija sukilo prieš „Išliuosuotoją“.

Visą liudė apėmė karštis. Karolis Sumner'is Suvienytų Valsių senatė, tapo kumščiu parbloktas Brooks'o iš pietų Carolinos už kalbą prieš platinimą vergijos Kanasa'e. Tas valsiškas buvo audringiausias ir labiausiai gyvuliškos linksmybės pagare paskenėdas.

Tarp siaurės pionierių ir vakarų karžygių buvo ilga ir smarki kova dargi tolimame Californijos kampe. Dramos kulminacijos punktu buvo naminė karė. Kada karė pasibaigė ir po 35 metų nenulstančių milžiniškų darbų Harrison'as kaip laudies svečias tapo užprašytas pas prezidentą Lincoln'ą, tada išliuosnotas vergas pagarsino pasveikinimo adresą, o dvi jo dukterės padarė jam didelius gelius ryšius.

Apie tą laiką Richard'as Cobden'as, antras nuvergtyjų draugas, numirė London'e. Jonas Brigh'tas porą metų vėliau pastatė stovlą Bradford'e su iškirstu didelėmis raidėmis parašu „Cobden“, o aplinkui: „Laisvė ir ramumas gerų gelidimų žmonėms“.

Richard'o Cobden'o tėvas numirė palikdamas devynė vaikų beveik plikais. Vaikėsas uždirbdavo pragyvenimui ganydamas kaimyno avis, bet negalėjo vaikščioti į mokyklą ankščiau kaip dešimt metų. Įstatyta jį į pensionatą, kur biviai su juo apsiėjo, keitė bado, o namo rašyti leido jam tik kas tris mėnesius. Penkioliktuose metuose pradėjo pirkti ant pasidė, kaip pagalbininkas. Išsimokino francūziškai, keldamas anksti ir dirbdamas tą syk, kada jo draugai miegojo. Trumpame laike tapo išsistas prekystės agentu.

Paaukė Joną Brigh'tą, norėdamas įrankti jį pagalbon prie kovos su baisiu gėlavu „vaisių žyžė“, kuri atėmė duoną beturčiams, o davė ją turtingiesiems. Atrado Brigh'tą skaudžiam nuliudime prie žmonos lavono. Šioje valandėje tukstantose namų Anglijoje, — tarė Cobden'as, — guli žmonių, motinų ir vaikų lavonai numirusių iš bado. Kadangi pirmas parokszimas praėjo, partarciaui tai eiti su manim: nepasileisime, kol „vaisių žyžė“ netaps atsaukta. Itaisė susivienijimą prieš „vaisių žyžė“ ir kada prasišalino badas Irlandijoje, iškovojo žyžės atsaukimą 1846 metuose. Brigh'tas atidavė: „Nėra Didžiojo Britanijoj beturčio, kuris, ačiū Richard'o Brigh't'o darbams, neturėtų geresnio, didesnio, pigesnio duonos kėsnio.“

Jonas Brigh'tas patį buvo beturčio, sunkiai dirbančio žmogaus, sunup, o tuose laikuose aukštesniųjų mokyklų duris tokiems kaip jis buvo uždarytos. Bet dora to dailaus narsaus vaikinio širdis atjautė milijonų anglių ir airių beturčių vargas, kurie mirė bado dėl „vaisių žyžės“. Cobden'as negalėjo žiūrėti, kaip duodavo duonos užmokėsimui beturčiams dėl ukininkų ir arendorių naudos ir visa širdžia užsiėmė to didelės reformos pravedimu: „Tai nėra darbas vien politikos pusės — tarė — kada visų žmonių žmonės joje renkasi. Yra tai visurčiausias klausimas, santikiai tarp darbininkų ir aristokratijos.“

Bado laike, kuris nušlavė du milijonų airių per vienus metus, Jonas Brigh'tas turėjo didesnę valdžią, negu visa angli aristokratija. Aristokratija drebėjo prieš jo neuolankią logiką, galimą iškaltą ir stiprų budą. Išimant Cobden'ą niekas tiek nepadarė, idant duoti trumpesnę darbo dieną, pigesnę duoną ir didesnį uždarbį darbininkams.

Londonė ant tvarto gyveno beturtis vaikas pravarde Mikolas Faraday, kuris nešiojo laikraščius pardavinėdamas. Gyveno septynerius metus pas knygriš ir knygyninką. Kada aptaisinėjo „Britaniškąją Enciklopediją“, jo akis pastebėjo straipsnį apie „elektrotechniką“ ir jis skaitė tą straipsnį, kol neperskaitė. Pasirūpino bonką, seną kaminėlį, porą prastų daiktų ir pradėjo daryti tyrimėjimus. Vienas žmogus, kuris pirkdavo nuo jo laikraštį, pagailėjo vaiko ir paėmė jį su savim į chemijos atskaitą Humphry Davy'jo.

Faraday išdriso parašyti ištrauką iš atskaitos ir pasiuntė garsiam mokytojiui. Vieną vakarą, kada Faraday jau rengėsi guliti, Humphry Davy'jo karieta stėjo pas jo gyvenimą ir tarnas perdavė jam rašytą pakvietimą pas garsų chemiką. Faraday vos savo akimis įtikėjo skaitydamas Davy'jo laiską. Ant rytojaus atėjo. Davy paliepė jam valyti įrankius, įnešti ir išnešti juos iš auditorijos. Lekcijų laike Faraday godžiai graibstė kiekvieną Davy'jo pasijudinimą, kuomet šis taisė atsargos žiburį ir darė opų sprogtančių kunų tyrimėjimus, turėdamas stikl'ne uždangą ant veido. Faraday mokinosi ir dirbo tyrimus savarankiai, galop pašaukta ta beturtį vaiką atskaityti lekcijai prie didelio klausytojų skaičiaus. Pakviestas profesorium karališkos akademijos Woolwich'e, pragarsėjo moksle kaip mūsų amžio išmumas. Tyn-

dall'as sakydavo apie jį: „Jis yra didžiausiu eksperimentališku filozofu. Kada Davy'jo klausė, koks yra didžiausias jo atidengimas, atsakydavo: „Mikolas Faraday“.

— Kas kartą atsitiko, gali dar kartą atsitikti — kalbėdavo vaikas, kuris ilgai liko lūrdū Beaconsfield'u, pirmu Anglijos ministeriu. — Nėsu vergu, nėsu nubaustu kalėjimu, o prie energijos galiu pergalėti visus keblumus.

Semty kraujas tekėjo jo gieslėse ir viskas buvo prieš jį, bet atminė jis Juozapo paveikslą, kuris tapo pirmu ministriu Egipto ir Danielių, kuris buvo pirmu ministriu didžiausio pasaulyje despoto 500 metų prieš Kristaus gimimą.

Valė sau kelią pirmą per žemesnes klases, per vidurines, paskui ir aukštesnes, kol nepasijuto, kaip galutinas, politiškos ir visuomeniškos valdžios viršūnėje. Atstumtas, paniekintas, išjuoktas, apšvilptas Valsėčių Butė, pasakė tik: „Ateis laikas, kada manęs klausysite.“ Tas laikas atėjo ir vaikas stipriai valdė Angliją per amžiaus ketvintį.

Henry Clay, maluninkas, buvo vienu iš septynetos neturtingos našlės vaikų, kuri neįstengė pasiūsti jo į kokią kitą mokyklą kaip tik į kaimo. Kiekvieną liuosą valandą apversdavo jis mokslui be mokytojaus pagalbos, o metams praėjus, tapo karalium tarp savamokslų. Vaikinas, kuris mokinosi kalbėti kutėje, turėdamas tik karvę ir arkli klausytojais, tapo vienu iš didžiausių Amerikos kalbėtojų ir politikų.

„Kada persitikrinau — kad esu juodu — tarė Aleksandras Duma — užsispyriau gyventi, lyg bučiau baltas ir priversti žmones užmiršti apie mano odos varšą.“

Kaip nepavyzdžiai išrodė, pažvelgus į Jokubą Sharples'o, garsaus Anglijos kalvio — dailininko ateigą! Neturėjo jis už ką pirkti knygų, tai kėlė tankiai trečią valandą ryto ir peratsinėjo tas, kurių reikaldavau. Ejo pėsčias aštuoniolika mylių į Manchesterį ir atgal sunkų dienų darbą pabaigęs, nusipirkti medžiagos savo dailės darbui. Reikaldavau sunkiausio darbo kalvėje vien tik dėlto, kad toks darbas reikalavo daugiau laiko įkaitinti, o tą syk galėjo turėti porą liuosų akininkšnių gvidenti naudingas knygas. Kasgi paliecia liuosas valandas, tai buvo puikiai išnaudojamos; naudojosi kiekviena, regis, lyg ta turėjo būti paskutinė. Paaukavo liuosas nuo priverstinio darbo valandas laike penkių metų stebuklingam veikalui: „Kalvė“.

Kokią progą pagarsėti galėjo turėti Galilėj'us astronomijoj ar fizikoj, kurį tėvai privertė lankyti medicinos mokyklą? Vienok, visai Venecijai miegant, jis stovėdavo ant katedros šv. Morkaus bokšto ir atidengė Jupiterio sankleivius ir Veneros permainas su pagalba teleskopu, priręto savo rankomis, nės nebuvo teip turtingu, kad nusipirkti. O kada priversta jį išsivadėti prieš vismonė klupant tiesų žemės sukimos aplinkui saulės, dargi Inkvizicijos galybė negalėjo sulaikyti silpną, septyniasdešimt metų senelį nepranašadėjęs: „O vienok juda.“

Kuomet įmetė jį į kalėjimą, prirodinėjo su šiaudo pagalba savo kambaryje, kad tūscia žarna daug stipresnė su lyginant su rykšte to pačio sturmo. Dargi apjakus nustojo kantriai darbuotis.

Perstatykite sau karališkos mokslo draugijos Anglijoje nuostebumą, kada beturtis, nežinomas Herschel'is atsiuntė raportą apie žvaigždės Georgium Lidas atidengimą ir artumą apskaitymą jos tako, kartu žinia apie Saturno žiedus ir satelitus. Beturtis vaikas savo rankomis pasidirbo teleskopą, per kurį atidengė faktus nežinomo to laiko astronomams. Sukulė du šimtu stiklų, kol galop gavo gerus.

Jurgis Stephenson'as buvo vienu iš aštuonerio vaikų, kurių tėvai teip buvo pavargę, kad visi gyveno viename kambaryje. Jurgis ganė kaimyno karves, tečiaus visados stengėsi turėti laiką molines mašinas dirbti, naudodamasis erškėčių rykštėmis vieton žarnų. Kada turėjo septyniolika metų, gavo darbą prie mašinos, kur tėvas buvo kurikas. Nemokėjo nė rašyti, nė skaityti, bet mašina buvo jo mokytoja, o jis jos atidžiū klausytoja. Kada kiti šventomis dienomis žaidavo, ar praleisdavo laiką karčiame, Jurgis išardydavo mašiną į dalis, valydamas tyrinėję. Kuomet pragarsėjo kaip didis išradėjas, tie, kurie žaidavo ir linksminavosi kuomet jis bedirbdavo, — vadino jį laimingu.

Garsus angli dailininkas Martin'as nuėjo pas duonkepį su paskutiniu šilingu duonos kepalą nusipirkti. Duonkeppas atėmė jam duoną iš rankų, tardamas, kad šilingas yra negeras. Martin'as sugrįžo namo, o radęs sudužusią plintą, pamirškino ją vandenyje ir pasidutinęs, nuėjo į darbą su tuo stiprumu, kuris nežino nepasivedimo.

Be dailumo ir ypatybių Carolina Cushman pasiryžo atsištoti pirmutinėje eilėje, kaip artistė dargi tokiuose rolių, kaip Rozalina ir Karalienė Katrė. Pirmutinė lošė negalėjo lošti ir Miss Cushman užvadavo ją, prieš tai susitarusi su ja. Tą vakarą pritraukė prie savęs žiurėtojus tokiu inteligentiškumu ir geležinės valios stiprumu, kad žiurėtojai užmiršo apie stoką jai gamtiškų ypatybių. Nors beturtė, be draugų ir nepažįstama, uždangai nusileidus pirmą kartą, jos pasivedimas buvo užtikrintas. Vėlesniuose metuose, kada gydytojai pasakė jai, kad turi baltą neįgydomą ligą, atsakė visai saltai: „Išmokau gyventi su savo kančiomis.“

Beturė mulate, gyvenanti mediniame bute, turėjo trejetą sunų, o visi trys turėjo tik vienas kelines. Vienok teip geidė duoti jiems mokslą, kad siuntė juos į mokyklą paeiliui. Mokytojai pastebėjo, kad kiekvienas vaikas ateina tik kas trečią dieną ir kad visi nešioja tas pačias kelines. Beturė motina geriausiai išmokino vaikus. Vienas liko profesorium, antras gydytoju, o trečias dvasiškuoju. Kas tai per pavyzdys vaikams, kurie skundžiasi beturyste aiškindami tuo savo sulaužytą gyvenimą.

„Reikalauju Biblijos graikų kalboje“ — tarė Jonas Brown'as iš Carpow'o (Skotijoj) ir knygyninką St. Andrew'e. Pirklys pažvelgė į piemėną, kurio drabužiai liudijo, kad dvidešimtį mylių kelio padarė tą naktį pėsčias ir pradėjo juoktis iš teip stebėtinio knimo vaiko reikalavimo, kuomet įėjo universiteto profesorius. Profesorius, paklauses ko Brown'as reikalavo, ištare:

— Jeigu perskaitysi vieną skyrių iš tos biblijos ir išversi, gausi knygą dovanai.

Vaikas išvertė keletą skyrių lengvai ir nukeliavo džiaugdamasis namo su gauta dovana. Išsimokino jis lotynų ir graikų kalbų ganydamas bandą. Pragarsėjo paskui plačiai erudicija ir uždėjo mokyklą paangusiems.

Samuelis Cunard'as, jaunas škotas iš Glasgow'o, padarė keletą išradimų, išdirbdamas juos be įvairių įrankių, su pagalba paprasto peiliuko, bet jie neatnešė jam nė garbės, nė pelno, kol neatsikreipė į jį Burns'as ir Mac Ivoz, kurie troško palengvinti sunkenybių pervežimą. Pagal pa-

Toliau bus.

Delel doliarų...

„Doliaris — tai daiktas, už kurį verta kitas šmeižti“ („Naujoji Gadyne“).

Lietuvos social-demokratų sako, kad jie esą vieninteliais Lietuvos revoliucijonieriais ir kad jiems vienims priguli amerikiečių doliarai, paskirti revoliucijos reikams. Bet Amerikos Revoliucijos Šelpimo Komitetas kitokiu būdu, matyt, suprato revoliucijos darbą ir nesuipratęs su Liet. socialdemokratais, šmė ir paskyrė dalį savo pinigų Lietuvos demokratams. Už tokį nemandų užmiršimą ir paskyrimą pinigų demokratams išėjo visa istorija. Amerikos Revoliucijos Šelpimo Komitetas buvo stačiai išskoliotas, o Lietuvos demokratams, visi nepaturdami socialdemokratų šauksmą. Tuomet socialdemokratams, netekę kantrybės, nutarė boikotuoti Rev. Šelp. Komitetą ir emė varyti agitaciją per laikraščius, kad doliarai plauktų tik į tokias rankas, kurios jau doliarų tų nepaleistų ir tiesiog juos nusipstų Lietuvos socialdemokratams. Kilo vaidai, šmeižimai vieni kitų, iširo Komitetas, plaukimas aukų emė eit mažyn... Tie vaidai ir ginčai da nē dabar nėra pasibaigę Amerikos laikraščiuos.

„Vienybės Lietūvniukų“ No. 34 tuls Tėvynės Myletojas, prisidengdamas pats tėvynės meile ir amerikiečių vardu, kreipiasi į „tėvynę mylinčius Lietūvius-amerikiečius“, kad tie rinktų doliarus ir siųstų juos tam tikram Komitetui arba redakcijoms su priesašų, „kad aukos skiriamos revoliucijonieriams socialdemokratams (L. S. D. Partijai). Bet čia vėl atsitiko nelaimė: atsirado kits Tėvynės Myletojas, kuris ima ir paklaša koją pirmamjam Tėvynės Myletojui — socialdemokratui, sakydamas, kad „be socialdemokratų yra Lietuvoj ir kitos revoliucijoniskos organizacijos“.

Tas antrasis Tėvynės Myletojas, „Lietuvos No.40, dargi piktinasi iš drąsos pirmojo Tėvynės Myletojo, kuris malonėtu visus amerikiečių pinigus susijertį sau į kišenį. Maža to, jis dargi išdrysta išreikšti abejojimą apie išganingumą tosios socialdemokratų keliamos revoliucijos.

„Kad Lietuvos socialdemokratų revoliucijonieriai — sako tasai Tėvynės Myletojas — tai jiems to užginti negalima. Bet koki?

Išplėšimas monopolijų, krašų, pakirtimas telegrafo stulpų — tai revoliucijonieriški mums socialdemokratų darbai (nors kai kada ir sunkiai atskiriami nuo judašimtiškų). Atlikdami jie tokius darbus, visai nepaiso, kad jų smugiai, taikomi ir valdžią, krinta ant žmonių, kurių tiesas jie, sakosi, esą paskaitę giuti. Teip „užstodami“ žmones, toli gražu neatsiekia savo tikslo.

Išplėšus krašą, valdžia pirmiausiai uždaro jį, ir viso apskriejį gyventojai pasilieka be laikraščių, be laisvų... Paskui užtraukia baudžiamosius kareivių būrius, kurie žudo, muša, plaka nieku nekaltus žmones, vagia, naikina jų turtą, varo juos kalėjimose ir galų gale užkrauja ant viso valščiaus 3000—4000 rublių kontribucijos.

Nestebėtina, kad žmonės delel panašių mūsų revoliucijonierišky darbų. Šiandien šian ir ten stoji priė ingais revoliucijai. Pertat mūsų socialdemokratai, patis to neįsądami, trukdo, stabdo tikrąją revoliuciją, ypač valsių, je, valstiečių tarpe.

Ne žudyme, naikiname, plėšime yra tikras revoliucijos darbas! Susipratęs jie Lietuvos valstiečiai žiuri į revoliuciją kitaip, negu Lietuvos socialdemokratai. Užtatai jie, nepasitikėdami socialdemokratų užtarimu ir įkurė savo „Sąjungą“, kurios tikslu yra iškovoti „laisvę ir žemę“.

Toks atsiliepinimas tiesiog kaip šaltu vandeniu apipylė Lietuvos socialdemokratams. Ar tai girdėtas yra daiktas, kad kas abejotų apie Lietuvos socialdemokratų nuopelnus, imtų perkrauti juos taktiką, imtų juos kritikuoti, ir tai da viešai, per laikraščius... Ar tai da verta apie tai rimtai kalbėti, aiškinti klausimus, susijusius su revoliucijos bėgiu, su Lietuvos kultūra, su Lietuvos nauda? Žinoma, kad ne: pakanka visuomenei žinoti, kad teip darė Lietuvos socialdemokratai, o klaidų, nors ir kazin kaip tūmytum, nespirstum. Ir ką gi daro socialdemokratai? Jie tiesiai pavadina atsiliepinimą Tėvynės Myletojo „šmeižimu“ Lietuvos socialdemokratų, o šmeižimo priežastis esą Amerikos doliarai! „Sąjungiečiai“ — sako „Naujoji Gadyne“ No 24 — šmeižia socialdemokratams tik dėlto, kad jiems kvepia amerikiečių doliarai, dėlto, kad norėtų visus kruvinai uždirbtus mūsų brolių amerikiečių pinigus supilti į Lietuvos Valstiečių Sąjungos kišenį“. Ir čia jau duodamas amerikiečiams patarimas ne duoti pinigų sąjungiečiams, kurie nieko neveikia, o jeigu amerikiečiai nepaklausysią Lietuvos socialdemokratų ir visgi duosią, tai busią aišku, kad amerikiečiai einą prieš socialdemokratams, prieš revoliuciją, prieš laisvę, prieš Lietuvą... Tai mat kaip aiškinami Lietuvos reikalai Lietuvos socialdemokratų lupomis! Argi Lietuvos socialdemokratai bijotų žvilgtelti į praetį, į savo ir kitų darbus?!

Ir kagi tokio baisaus pasakė tas Tėvynės Myletojas! Jis pasakė, kad „ne žudyme, naikiname ir plėšime yra tikras revoliucijos darbas“. Ką gi ant to atsako socialdemokratai? Ar jie aiškina kame yra „tikras revoliucijos darbas! Anaipol! O paaiškinimas toks šiame laike būtų labai geras: dar neseniai patis socialdemokratai riktai ir garbino ginklus, naikini- mą, plėšimą, tais darbais gėrėjos, o dabar tuos pačius darbus jau vadina judašimtiškais ir nuo jų visomis keturiomis kratosi. Amerikiečių Rev. Šel. Komitetas gali imti manyti, kad Lietuvos socialdemokratai jau nustojo buvę revoliucijonieriais ir gali nebesiųsti savo doliarų. Tiesiog delel vienų doliarų reikėtų paaiškinti. Bet kur tau! Doliariams įgyti geriausias esąs vaistas — šmeižimas savo priešininkų. Ir socialdemokratai šmeižia Tėv. Myletoją, šmeižia sąjungiečius, šmeižia begėdiškai, sakysiu cinikiškai, prikašiodami jiems norėjimą prisisavinti svetimus pinigus.

Gal socialdemokratai buvo pasipikintę iš to, kad prie jų primaišyta judašimčių kompanija? Bet bene tame kaltas Tėv. Myletojas? Patis socialdemokratai prisipažį-

sta, kad judašimčiai tai buvę jų draugai, ką sykiu su jais varė „šventą revoliucijos darbą“. Laikraštis „Darbininkas“ savo laiku buvo išleides atsiliepinimą savo draugus — socialdemokratams, ragindamas juos „apsivalyti“ nuo draugų — vagių-judašimčių. Apie tą pat dalyką buvo rašyta ir „Lietuvos Ukinike“, ir „Liet. Ukinko“ skaitytojai žino, kokią „revoliuciją“ yra sukėlus garsioji Lietuvos socialdemokratų kompanija, vadinamoji „Suvalku gub. organizacija“. Ar gi gali visuomenė tylėti apie tokius darbus, argi galima ramiai žiūrėti, kaip pas mus keliama revoliucija, argi galima reikalauti, kad apie tai nebūtų rašoma!

Atsisakius socialdemokratams nuo žudymo, naikinimo, plėšimo, kas gi revoliucijonisko yra pas juos užleikę? Ar streiką? Bet streikai gali neturėti nieko bendro nē su revoliucija, nē dargi su politika. Užsienuos streikas paprastas dalykas, vaisius nesusipratimo tarp darbo davėjų ir darbininkų. Rusijoj buvo politiški streikai, bet Lietuva mažai ką yra prie jų prisidėjus, o dvarų streikai, kuriais „kaip žirniais bvo užbėrę visą Lietuvą“ socialdemokratai, mažai teturėjo politiškos dvasios ir nebuvo tai streikai visuotini, streikai organizuoti, streikai žmonių susipratusių.

Ir kame gi tie revoliucijoniniai Lietuvos socialdemokratų darbai? Neįangi jie būtų ne revoliucijonieriai! Ir kam gi tuomet tektų Amerikos doliarai! Socialdemokratai delel to neturėtų nuliusti. Nē toks nieksas kaip Tėv. Myletojas, kuris „sėdėdamas sau kampe, norėtų turėti pilnus kišenių žvan gančių doliarų“ — nē tas nepavydi socialdemokratams Amerikos doliarų, neaima jiems revoliucijonierį vardo ir pripažysta jiems tiesą gauti iš Amerikos doliarų.

Besiginėdami su sąjungiečiais, socialdemokratai skelbia netikras, neteisingas žinias apie sąjungiečius ir apie Lietuvos demokratams.

Sąjungiečiai — rašo „Naujoji Gadyne“ — tai yra tik „keli vaikai“, jie moka tik girtis, jie nieko neveikia, „neišleidę nė menkiausios proklamacijos“ ir t.t.

Keistas dalykas! Sąjungiečiai, tokia menka spēka, be nuopelnų, o tiek reikėjo išleisti rašalo ir tulzies, kad kiti pamatytų, kad tai menka spēka. Apie menkus daiktus paprastai užtyli, nekalba, juos aplenkia, ignoruoja. O čia išėjo kitaip. Iš tokio socialdemokratų karščiaavimo ir šmeižimo galima atspėti, kad apie sąjungiečius vėrta kalbėti...

Kad sąjungiečiai negalėjo daug ką atlikti, tai ne dyvai: viena, tai jauna organizacija, o antra, pirmieji žingsniai visuomė yra sunkūs, o patekus vadovams į kalėjimus, dabar gali ant tulo laiko visai apstototi. Bet tai atsitinka ir su didesniais ir senesniais organizacijomis. Iš raštų socialdemokratų, žinoma, visuomenė nepažįs darbų sąjungiečių, bet kad socialdemokratai „karščioja“ ir ypač dėlto, kad dugne viso rašymo tūno doliaris, už kurį jie teip guldo galvas, tai ir ne dyvai, kai gal matyt kiti, o užmato tai, ko visai kiti nemašo. Jau pačioj pradžioj karščiaavimas apie „nė judašimčių kompaniją“ pavirsta umai „išleidimą nē menkiausios proklamacijos“ pavirsta umai „išleidimą lapelio“, ir tai koki lapelio, kurio tapo išlei-

10

